

Fotó: Lambert Attila

„Rendkívüli ajándék, hogy a Szentföldön szolgálhatok”

Interjú a Fraknói Vilmos-díjas
Várnai Jakab ferences szerzetessel

Rövid időre hazalátogatott a Szentföldről Várnai Jakab OFM, a jeruzsálemi ferences Studium Theologicum tanára, s tanári, intézményszervezői munkássága elismeréseként a múlt héten átvehette a Fraknói Vilmos-díjat. Az írásait lapunkban és a Magyar Kuríron is publikáló ferences szerzetest, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola korábbi rektorát szolgálatáról és a szentföldi keresztényekről is kérdeztük.

– Gratulálunk a Fraknói Vilmos-díjhoz! Ez az elismerés a tanári, kutatói tevékenységének is szól. Mostanában min dolgozik?

– A díj azért elsősorban a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolával, a magyarországi munkámmal kapcsolatos. Nem vagyok már az intézmény rektora, de a teológiai tanítást folytatom Jeruzsálemben, ahol az ember valamiképpen mindig kutató, tanuló marad, hiszen a Szentföld világa kimeríthetetlen kulturális, vallási, társadalmi és politikai valóság. S hogy min dolgozom? Alapvetően rendtörténeti témákkal foglalkozom. Látványos projektet nem tudnék említeni, de nemrég megjelent egy tanulmányom annak a rendháznak a történetéről, ahol élek, a Sion-hegyen, az utolsó vacsora terme (Cenákulum) mellett. Ez a hely a ferencesek központja volt 1342-től egészen az Oszmán Birodalom megszilárdulásáig. 1552-ben elzavarták a szerzeteseket, s attól kezdve a ferencesek mindig is vissza akartak térni ide.

(Folytatás az 5. oldalon)

Bízzunk a Szűzanyában, bízzunk Istenben!

Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét
a Szent Péter-bazilika magyar kápolnájában

A Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában mutatott be szentmisét február 1-jén délelőtt Erdő Péter bíboros, prímás. A szentmisén mások mellett jelen volt Németh Norbert, a Pápai Magyar Intézet (PMI) rektora, Habsburg-Lotharingiai Eduárd, Magyarország szentszéki nagykövete, Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára, valamint Vörös Győző órkutató is.

Magyarország prímása homíliájában az evangéliumban olvasott két jézusi csodára irányította a figyelmet. Az egyik csodatétel Jairus leányának meggyógyítása, feltámasztása, a másik a vérfolyásos asszony esete. – Mindkettőben van egy közös szál, a hit és a bizalom. A zsinagóga előjáró-

ja hisz Jézusban, még akkor is, amikor már a környezete is azt mondja: meghalt a lánya. Ő mégis vele megy, hiába keltelkedik körülötte mindenki – magyarázta a bíboros, hozzátéve, ugyanezt a hitet látjuk a vérfolyásos asszonynál is, akinek már az is elégnék tűnik, hogy megérintheti Jézus ruháját, mert annyira bízik benne. Jézus pedig megéri ezt a hitet, ezért meggyógyítja őt.

(Folytatás a 3. oldalon)

Ő csak a tiéd, és te csak az övé vagy

Beszélgetés Horváth Zoltánnal a betegek világnapjáról

Hagyomány a budapesti Avilai Nagy Szent Teréz Plébánia életében, hogy február 3. és 11. között lourdes-i kilencedet imádkoznak a betegekért. Horváth Zoltán plébános úgy érzi, a betegekért végzett szolgálat ajándék az életükben, és vallja: Isten jelenlétét kell megéreztetni az emberekkel, aki mindig ve-lünk van, és mindent megtesz értünk, akár hiszünk, akár nem.

– A járvány életünk közép-pontjába állította a betegséget. Hogyan élte meg a karanténidőszakban a betegek lelki gondozását?

(Folytatás a 11. oldalon)

Azzal is nevelünk, akik vagyunk, s amit teszünk

Találkozás

Ivanics M. Andrea SSND tartományfőnökkel

A Boldogasszony Iskolanővérek Magyar Tartománya tavaly június 30-án Debrecenben megválasztotta új vezetését. A távozó Lobmayer M. Judit helyett a következő négy esztendőre Ivanics M. Andrea nővér lett a tartományfőnök. Vele beszélgettünk.

– Kérem, beszéljen kicsit a gyermek- és ifjúkoráról! Vallásos családból származik? Korán érezte már a vágyat, hogy szerzetesnő legyen, vagy kitérők után szentelte magát Istennek?

– Esztergomban, vallásos családban nőttem fel. Állami gimnáziumban érettségiztem. Bár a szocializmus éveiben az ország más tájain nemigen láthattak az emberek szerzeteseket habitusban, számunkra nem volt szokatlan, ha a rendházukhoz közeli utcákban vagy a postán szerzetesi öltözkében feltűnt egy-egy ferences testvér. Viszonylag sok jelenlegi rendtársam az iskolanővérek két gimnáziumának valamelyikében tanult, és a tizenhatalmadik életéve betöltése után lépett be a rendünkbe. Én huszonhat évesen döntöttem úgy, hogy jelentkezem.

– Miért éppen a Boldogasszony Iskolanővéreket választotta, mi vonzotta Önt hozzájuk?

(Folytatás a 9. oldalon)

A hit kultúrát teremt
Megkezdődött a veszprémi várnegyed egyházi felújítása
6. oldal

**Imába mélyülve kérjük
Ukrajna békéjét**
Gallagher érsekkel fohászkodtak a hívek Rómában
7. oldal

Férfinak és nőnek teremtette őket
Pécsi Rita neveléskutató előadása a Martineumban
8. oldal

Mértékadó
Kálvária 19. évfolyam 2022. február 14-20.

Vörös Győző professzor Rómából, a pápai kitüntetéséről
A premontreiek tárgyi öröksége
Asghar Farnadi A hős című filmje

ISSN 0133-1205

22007

9 770133 120548

A mai fiúknak el kell dönteniük, milyen apák szeretnének lenni

Január 13-án délután a L'Osservatore Romano vatikáni napilap honlapján jelent meg az az interjú, amelyet a napilap igazgatója, Andrea Monda és a Kiadói Igazgatóság igazgatóhelyettese, Alessandro Gisotti készített a Szentatyával az apaságról a nemrégiben lezárult Szent József-év kapcsán. A Ferenc pápával készült teljes interjú fordítását közreadjuk. Az alábbiakban a beszélgetés második részét közöljük.

– A „Patris corde” utolsó fejezetében Józsefről mint árnyékban élő apáról van szó. Olyan apa ő, aki tudja, hogyan kell jelen lennie, de hagyja, hogy fia szabadon fejlődjön. Lehetséges-e ez egy olyan társadalomban, amely úgy tűnik, csak azokat jutalmazza, akik teret nyernek és láthatóságot szereznek?

– A szeretetnek, és nem csak az apaságnak az egyik legszebb tulajdonsága éppen a szabadság. A szeretet mindig szabadságot szül, a szeretet soha nem válhat börtönné, birtoklássá. József megmutatja nekünk azt a képességét, hogy képes gondoskodni Jézusról anélkül, hogy valaha is birtokolná őt, anélkül, hogy valaha is manipulálni akarná, anélkül, hogy valaha is el akarná téríteni őt küldetésétől. Úgy vélem, ez nagyon fontos, ezen lemérhetjük a szeretetre való képességünket, de azt a képességünket is, hogy tudunk-e hátralepni.

A jó apa akkor jó apa, ha a megfelelő időben tud háttérbe húzódni, hogy gyermeke a maga szépségével, egyediségével, döntéseivel és hivatásával kiemelkedhessen. Ebben az értelemben minden jó kapcsolatban le kell mondani arról a vágyról, hogy felülről erőltessünk egy elképzelést, egy elvárást, egy megjelenést, hogy túlzott főszerepet játszva teljesen és állandóan mi legyünk a középpontban. Ez az egészen józsefi tulajdonság, az, hogy tud félreállni, az aláztossága, mely egyben a háttérbe húzódás képessége is, talán a legmeghatározóbb aspektusa annak a szeretetnek, amelyet József Jézus iránt tanúsít.

Fontos szereplő, sőt, merem állítani, nélkülözhetetlen szereplő Jézus életében, épp azért, mert egy bizonyos ponton le tud vonulni a színről, hogy Jézus teljes hivatásában, teljes küldetésében tündökölhessen.

Fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogy Józsefhez hasonlóan képesek vagyunk-e arra, hogy egy lépést hátralepjünk, hogy megen-

gedjük másoknak, mindeneke előtt a ránk bízottaknak, hogy bennünk vonatkozási pontot, de sosem akadályt találjanak.

– Ön többször is beszélt arról, hogy az apaság ma válságban van. Mit lehet tenni, mit tehet az Egyház annak érdekében, hogy a társadalom számára alapvető fontosságú apa-fiú kapcsolat újra megerősödjön?

– Amikor az Egyházra gondolunk, mindig úgy gondolunk rá, mint anyára, és ez természetesen nem helytelen. Az elmúlt években én is igyekeztem sokszor kiemelni ezt a perspektívát, mert az Egyház anyaságának gyakorlása az irgalmasság, vagyis az a szeretet, amely életet ad, újra meg újra életre szül. Vajon bűneink megbocsátása, a kien-gesztelődés nem annak módja-e, ahogyan újra talpra állunk? Nem annak módja-e, ahogyan újra életet kapunk, mert egy újabb esélyt kapunk? Jézus Krisztus Egyháza csak az irgalmasság által létezhet!

De úgy gondolom, bátran ki kell mondanunk, hogy az Egyháznak nemcsak anyainak, hanem apainak is kell lennie. Az a feladata, hogy apai, de nem atyáskodó szolgálatot gyakoroljon. És amikor azt mondom, hogy az Egyháznak vissza kell szereznie ezt az apai aspektust, akkor pontosan arra a teljes mértékben apai képességre gondolok, hogy gyermekeit olyan helyzetbe hozza, hogy felvállalják saját felelősségüket, hogy gyakorolják szabadságukat, hogy döntéseket hozzanak. Ha egyfelől az irgalom gyógyít, vigasztal, bátorít bennünket, másfelől Isten szeretete nem korlátozódik pusztán megbocsátásra és gyógyításra, hanem Isten szeretete döntésekre, bátor elindulásra is ösztönöz.

– Néha úgy tűnik, hogy a félelem, a mostani világjárvány idején még inkább, megbénítja ezt a lendületet...

– Igen, a történelemnek ezt a korszakát az jellemzi, hogy az ember képtelen nagy döntéseket hozni saját életében. Fiatalfiaink nagyon gyakran félnek dönteni, választani, kockázatot vállalni. Az Egyház nemcsak akkor egyház, ha igent vagy nemet mond, hanem mindeneke előtt akkor, ha bátorít és felkészít a nagy döntésekre. És minden döntésnek megvannak a következményei és kockázata, de néha a következményektől és kockázatoktól való félelmünkben lebénulunk, és képtelenek vagyunk bármit is tenni vagy választani.

Egy igazi apa nem azt mondja, hogy mindig minden jól fog menni, hanem azt, hogy még ha olyan helyzetbe kerül is, amikor nem mennek jól a dolgok, képes leszel méltósággal megélni azokat az időszakokat, még a kudarcokat is. Az érett embert nem a győzelmeiről lehet felismerni, hanem arról, hogy miként tudja átélni a kudarcot. A kudarc és a gyengeség megtapasztalásakor ismerjük fel egy ember jellemét.

– Ön számára nagyon fontos a lelki atyaság. A papok hogyan lehetnek atyák?

– Korábban már mondtuk, hogy az apaság nem magától értetődő dolog, az ember nem születik apának, legfeljebb azzá válik. Hasonlóképpen a pap sem születik atyának, hanem apránként kell megtanulnia atyának lenni, mindeneke előtt abból kiindulva, hogy Isten fiának ismeri el magát, és aztán az Egyház fiának is. Az Egyház pedig nem egy elvont fogalom, hanem mindig valakinek az arca, egy konkrét helyzet, valami, aminek pontos nevet tudunk adni. Hitünket mindig valakivel való kapcsolaton keresztül kaptuk. A keresztény hit nem olyasmi, amit könyvekből vagy egyszerű érvelésekből meg lehet tanulni, hanem mindig egzisztenciális út, mely kapcsolatokon keresztül vezet. Hitapasztalatunk tehát mindig valakinek a tanúságtételéből fakad. Ezért fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogyan éljük meg hálánkat ezek iránt az emberek iránt, és mindeneke előtt, hogy megőrizzük-e azt a kritikai képességet, hogy felismerjük azt a nem jót is, amit rajtuk keresztül kaptunk. A lelki élet nem különbözik az emberi lélettől. Ha egy jó apa – emberi értelemben – azért jó apa, mert segíti a fiát, hogy önmagává váljon, lehetővé téve szabadságát, és nagy döntések meghozatalára bátorítva, ugyanígy egy jó lelkiatya nem akkor jó atya, ha helyettesíti a rá bízott emberek lelki ismeretét, nem akkor, ha válaszol azokra a kérdésekre, amelyeket ezek az emberek a szívükben hordoznak, nem akkor, ha maga irányítja a rá bízottak életét, hanem akkor, ha viszszafojtottan, ugyanakkor határozottan képes utat mutatni, értelmezési kulcsokat adni, segíteni a megkülönböztetésben.

– Mire van ma legsürgősebben szükség ahhoz, hogy az apaságnak

ez a lelki dimenziója megerősödjön?

– A lelki atyaság nagyon gyakran főleg tapasztalatból születő ajándék. Egy lelkiatya nem annyira elméleti tudását, hanem mindeneke előtt személyes tapasztalatait oszthatja meg. Csak így lehet hasznos egy gyermek számára. Ebben a történelmi pillanatban nagy szükség van olyan jelentős kapcsolatokra, amelyeket lelki atyaságként, de – hadd mondjam – lelki anyaságként is definiálhatnánk, mert ez a kísérőszerep nem a férfiak vagy csak a papok előjoga.

Sok kiváló szerzetesnő, megszentelt nő van, de sok világi férfi és nő is, akik gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek, melyeket megoszthatnak másokkal. Ebben az értelemben a lelki kapcsolat egyike azoknak a kapcsolatoknak, amelyeket ebben a történelmi pillanatban erősebben újra fel kell fedoznünk anélkül, hogy összekevernénk más pszichológiai vagy terápiás eljárásokkal, folyamatokkal.

– A koronavírus-járvány drámai következményei közé tartozik, hogy sok apa elveszítette munkáját. Mit üzenne ezeknek a nehéz helyzetben lévő apáknak?

– Nagyon közel áll hozzám azoknak a családoknak, apáknak és anyáknak a drámájuk, akik nagy nehézségekkel küzdenek, melyeket a világjárvány csak súlyosbít. Azt hiszem, nem könnyű szembenézni azal a szenvedéssel, hogy nem tudunk kenyeret adni gyermekeinknek, és hogy felelősnek érezzük magunkat mások életéért. Imám, közelségem, az Egyház minden támogatása ezeké az embereké, ezeké az utolsóké! De

arra a sok apára, sok anyára, sok családra is gondolok, akik háborúk elől menekülnek, akiket Európa határainál és más határoknál elutasítanak, akik fájdalmas és igazságtalan helyzeteket élnek át, akiket senki sem vesz komolyan, vagy szándékosan nem vesznek figyelembe.

Szeretném azt üzeni ezeknek az apáknak, anyáknak, hogy számomra ők hősök, mert azok bátorságát látom bennük, akik életüket kockáztatják gyermekeik és családjuk iránti szeretetből.

Mária és József is átélte ezt a száműzetést, ezt a próbatételt, amikor Heródes erőszakossága és hatalma miatt idegen országba kellett menekülniük. Szenvedésük közel hozza őket ezekhez a testvéreinkhez, akik ma ugyanezeketől a megpróbáltatásoktól szenvednek. Ezek az apák forduljanak bizalommal Szent Józsefhez, annak tudatában, hogy apaként ő is megtapasztalta ezt, ő maga is átélte ugyanezt az igazságtalanságot. Azt szeretném üzeni mindannyiuknak és családjaiknak, hogy ne érezzék magukat egyedül! A pápa mindig megemlékezik róluk, és amennyire csak lehet, továbbra is szót ad nekik, és nem felejt el őket!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Lambert Attila

Donald H. Calloway MIC *Szent József ideje érkezett!* című kötete megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7-8. Nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9-17 óráig; szerda 10-18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvruházban.

Mi is az a szinodális folyamat?

Videókkal segít a Görögkatolikus Médiaközpont

Decemberben 10+1 videóban igyekezett a Hajdúdorogi Főegyházmegye a szinodusi út fő témaköreit érthetőbbé tenni. Az egyházmegye papjai arra világítottak rá, hogy a szinódus egy közös utazás folyamata. Egyházként meghallgatjuk egymást, párbeszédet folytatunk egymással, együtt imádkozunk. A kisfilmeket most az egyházmegye közösségi felületein újra meg lehet nézni.

Ferenc pápától meghívást kaptunk, hogy mindannyian részt vegyünk a 2023 őszén tartandó püspöki szinódus folyamatában, melynek témája: „Egy szinodális egyházért: közösség, részvétel, küldetés”. A Szentatya felhívására 2021. október 17-én, az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus lezárása után egy hónappal a Görögkatolikus Metropólia is megnyitotta a 2023-ra meghirdetett püs-

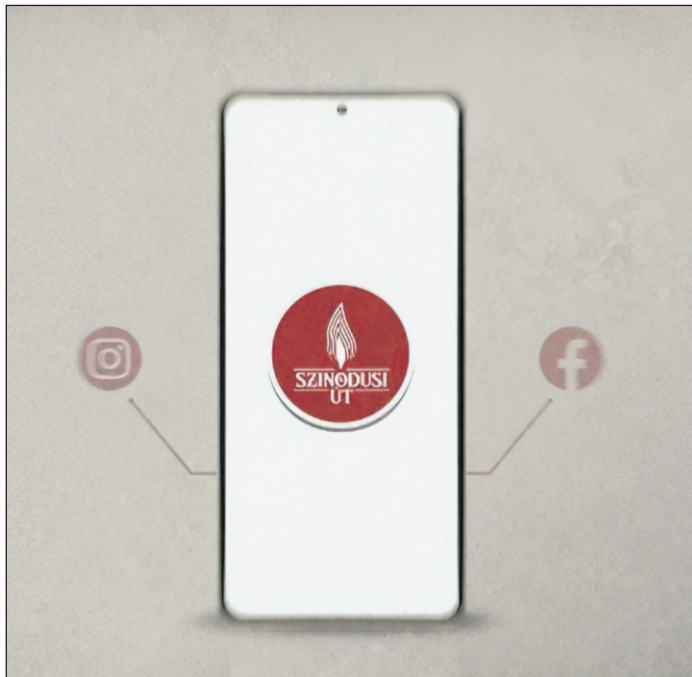
pöki szinódus egyházmegyei szakaszát.

A szinodalitás arról szól, hogy Isten egész népe együtt utazik, hogy hirdesse Jézus Krisztus evangéliumát és megszentelődjön. Ehhez a közös úthoz készített decemberre a Görögkatolikus Médiaközpont 10+1 rövidfilmet, melyekben a szinodusi kérdések tíz témaköréről hallhattunk.

Január 30-tól a Magyar Görögkatolikusok Facebook- és Instagram-oldalakon ismét el-

érhetővé tették e kis videókat. Kocsis Fülöp érsek-metropólita szinodusról való rövid ismertetője után tíz gyakorló lelkipásztor nyújt segítséget annak megértésében, hogy mit is jelent például útítárságnak lenni, mit fejez ki a görögkatolikus egyházban az ünnep szó, vagy mit értünk azon, hogy magunkat szinodálissá alakítsuk.

Forrás és illusztráció: Hajdúdorogi Főegyházmegye

Bízzunk a Szűzanyában, bízzunk Istenben!

Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét a Szent Péter-bazilika magyar kápolnájában

(Folytatás az 1. oldalról)

Erdő Péter szentbeszédében Jairus és a beteg asszony hitét állította példaként a magyarság számára is. – Nagy a tolongás ma a történelem útján is, ahogyan Jézus körül is nagy volt ott a tömegben. Nemcsak az egyes emberek, csoportok, de egész népek, etnikai közösségek igyekeznek egymást taposva boldogulni, menekülni, biztonságba kerülni, vagy egyszerűen a jobb életet megtalálni. És ezek között a népek között ott sodródik a magyar – fogalmazott a bíboros, aki arra is rámutatott, ezzel együtt a magyarság sorsa mégis különleges, hiszen több mint ezer éve teszi mindezt, anélkül, hogy elveszett volna. Ezt fejezi ki ez a kápolna is, és az, hogy Szent István felajánlotta országát a Szűzanyának.

Nekünk, magyaroknak létfontosságú, hogy ne csak a magunk erejében bízza keressük a túlélésünket és a boldogulásunkat, hanem bízzunk a Szűzanyában, bízzunk Istenben, mert Ők képesek bennünket átsegíteni a legnagyobb veszélyeken is – biztatott Erdő Péter, aki szerint ha ezt megteszük, akkor még attól sem kell kétségbeesnünk, amit Trianon előtt egy francia szerző írt – ráadásul múlt időben – a magyarságról, hogy halott nemzet, „nation morte”.

A bíboros hangsúlyozta, bár életünket számos veszély fenyegeti, mégis hálát kell adnunk Istennek, hogy magyarként a Szent Péter-bazilikában ma is lehetőség nyílik együtt ünnepelni.

Azt kérem Istentől a mai szentmisében, hogy közösségként, magyarságként is legyen bennünk annyi bizalom, hogy megérintjük Jézus ruháját; hogy a nagy tömegben, ha kell, egyetlenként is rábizzuk a sorsunkat, és megérezzük segítő szeretetét – zárta szentbeszédét Magyarország primása a Magyarok Nagyasszonya-kápolnában.

Forrás és fotó:
Esztergomi Főegyházmegye

Erdő Péter a lehetséges újabb pápalátogatásról

A Magyar Katolikus Egyház 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust követő lelkipásztori feladatairól beszélt a Vatikánban Pietro Parolin szentszéki államtitkárral Erdő Péter bíboros, prímás, akit Ferenc pápa esetleges újabb magyarországi látogatásával kapcsolatban kérdezett az MTI február 2-án, szerdán.

„Bizakodó vagyok, de azt hiszem a konkrét előkészületekről még korai lenne beszélni – hangsúlyozta Erdő Péter a Szentatya esetleges magyarországi látogatásával kapcsolatban. – Még néhány hónapot várni kell, hogy tényleg komolyan mérlegelhessük, konkrétan mikor kerülhet sor a pápa ismételt látogatására.”

Ferenc pápa 2021. szeptember 12-i budapesti látogatásának, melyen az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárómiséjét mutatta be, öt

hónap elteltével is „erős a visszhangja, kedvező az emléke” a Vatikánban – fogalmazott az esztergom-budapesti érsek. Megjegyezte: „Csodálattal néznek a magyar katolicizmusra, hogy ilyen nagyszerű rendezvénysorozatot meg tudott valósítani.”

Forrás: MTI

A keresztény régészet kétszáz éve született alapítójára, Giovanni Battista De Rossira emlékező program keretében február 1-jén délután a római Kancellária palotában adták át Vörös Győző akadémikusnak a Ferenc pápa által odaítélt Pápai Aranyérmét. Ez az első alkalom, hogy egy szentföldi ásatásvezető pápai kitüntetést kaphatott. A Szentatya ezzel is fel akarja hívni a figyelmet a keresztény régészet evangéliumi emlékeire.

Magyarországot legmagasabb szinten hazánk primása, Erdő Péter bíboros, prímás képviselte, Jeruzsálemből eljött a szentföldi kusztosz, a Szentföld Ferenc pápa által kinevezett őre, Francesco Patton főtisztelendő atya, illetve a Pápai Biblikus Egyetem rektora, Rosario Pierri professzor is.

(Vörös Győzővel interjút olvashatnak lapunk kulturális mellékletében, a Mértékadóban)

Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök folytatja kétnapos kánoni vizitációit az egyházmegye plébániáin. Az ajaki egyházközséget január 28-án és 30-án látogatta meg Fodor András helynökkel együtt. A főpásztor a kánoni vizitációkat 2018. április 12-én kezdte meg, később a járványügyi helyzet miatt szüneteltette.

A vizitáció célja az egyházközségekben a hitélet megőrzését és gyarapítását szolgáló lelkipásztori munka, a szent helyek, az oktatási-nevelési intézmények személyi és tárgyi infrastruktúrájának áttekintése. A vizitáció a megyéspüspök apostoli cselekvése, amelyet pásztori szeretettől áthatva végez, és amellyel megnyilvánul, hogy ő a részegyház egységének látható alapja.

Palánki Ferenc megyéspüspök a vizitáció keretében január 30-án szentmisét mutatott be az ajaki Nagyboldogasszony-templomban, így a hívekkel és a képviselő-testület tagjaival is találkozott.

A főpásztor immár hetedik éve szolgál a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében. A szentmise elején elmondta, a látogatás célja nem az ellenőrzés, hanem a segítség, a találkozás létrejötte, a szeretet növekedése. Külön megköszönte a Szent László Imaszövetség ajaki híveinek, hogy ilyen nagy számban részt vesznek a

papokért és papi hivatásokért imádkozó közösségben. Az ajaki hívek több mint száz fővel az imaszövetség tagjainak tíz százalékát teszik ki.

Az ajaki egyházközség már sok papot adott az egyháznak. A főpásztor az évközi idő negyedik vasárnapján elhangzott prédikációjában visszatért egy csesztvei emlékére. A településen tizenegy évig szolgáló Vigyázó Miklós atyát egyik alkalommal megkérdezte egy idős bácsi: Miért kell mindig a szeretetről beszélni? A plébános erre azt válaszolta, hogy amikor a szeretetről beszélünk, Istenről beszélünk. Ha valaki azt mondja, nem hisz Istenben, akkor nem hisz a szeretetben sem. Aki a szeretetben hisz, Istenben is hisz.

Ezután a püspök Nemeshegyi Péter jezsuita atyáról is elmondott egy történetet, aki harminc évig élt Japánban, misszióban. Péter atyát meghívták egy konferenciára, hogy előadást tartson szerzetesnővéreknek. A jezsuita pap

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Püspöki látogatás a paptermő faluban, Ajakon

egy egész órán át beszélt a szeretetről. Az előadás végén megkérdezte tőle egy nővér: „Professzor úr, de mi a szeretet?” Az atya válaszként rámutatott a keresztre: „Kedves nővér, nézzen a keresztre, amit ott lát, az a szeretet.”

Valóban sokféleképpen lehet a szeretetről beszélni, de ha meg akarjuk ismerni Isten szeretetét, akkor ránézünk a keresztre vagy a betlehemre. Ez Isten szeretete. Jézus Krisztus eljött erre a világra értünk, hogy megváltson, megmenten bennünket, mert jól tudja, hogy az ember a bűnei miatt elszakadt az Istentől, a szeretet forrásától, és nem talál vissza hozzá.

„Szólhatok az emberek vagy az angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom” (1Kor 13,13) – idézte a szentleckében elhangzott

szeretethimnusz sorait a főpásztor, majd kifejtette: a szeretet nem csupán egy érzés. „Ha így gondoljuk, akkor nagyon melléfogunk, nem ismerjük Jézus szeretetét, pedig Ő a kereszten bebizonyította, hogy Isten mennyire szereti az embert. A szeretet tehát nem csupán érzés, hanem cselekvés. A szeretetben áldozatot hozok a másikkért, magamról elfeledkezve; segítsek embertársamnak, hogy kincseket hozzon elő, igazi, örök és valós értékeket az életében, és ezáltal lesz az én életem is gyümölcsöző.”

Majd *A szeretet művészete* című könyvre utalt, amelyben a szerző, Erich Fromm kifejti, hogy a mai világban az emberek tévesen azt gondolják, akkor kapnak sok szeretetet, ha szeretetre méltóak lesznek. A megyéspüspök rávilágított, hogy az igazi szeretet ingyenes, nem kell kiérdemelni. Az

ember a létezésével már szeretetre méltó. Jézus sem azért szeret bennünket, mert jók vagyunk, hanem hogy jók legyünk – fogalmazott.

Az Isten meglátogatott, megszólított, meghívott bennünket, és amikor eljött, nem ismerték fel a látogatását (ld. Lk 4,21–30). Jézus elment szülővárosába, és az emberek nem ismerték fel, mert tele voltak előítéletekkel. Csodálkoztak a fenséges szavakon, amelyeket hallottak, de később már nem a szavakra figyeltek, hanem arra, aki mondja azokat. Az előítéletek megakadályoznak abban, hogy felismerjük és befogadjuk Isten szeretetét.

A kánoni vizitáció során bemutatott szentmisén a hí-

vekkal együtt részesülünk Isten kegyelmében, együtt járunk Isten színe elé, együtt imádkozunk és kérjük az Ő segítségét, hogy felismerjük látogatásának idejét, a szeretetét, hogy az ne csak egy érzés legyen, hanem döntés Isten és embertársaink mellett – zárta elmélkedését Palánki Ferenc.

A szentmisén a helyi Angyal-kórus szolgált.

A kánoni vizitáció végén a szentmise után a püspök személyesen is találkozott az egyházközség képviselő-testületével; a találkozó kötetlen beszélgetéssel és közös ebéddel telt el.

Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

A BIBLIA ÜZENETE

Illúziók

Lk 6,17. 20–26

„Kétféle keresztény létezik: azok, akik őszintén hisznek Istenben, s azok, akik éppoly őszintén hiszik, hogy hisznek. Arról lehet megkülönböztetni őket, hogy mit tesznek a döntő pillanatokban.” A hitvalló romániai evangélikus lelkész, Richard Wurmbrand szavai mintha a vasárnapi evangélium, a Lukács-féle boldogságmondások és jaj-szavak magyarázata volna. Jézus evangéliuma választás elé állít, vízválasztó az önáltatás és a valódi, élő hit között.

A kereszténység „light” verziója, mellyel lépten-nyomon találkozhatunk, amellet, hogy hisz egy, a világot teremtő és elrendező Isten létezésében, aki figyelemmel kíséri az életünket, s aki azt akarja, hogy az emberek jók, kedvesek és tisztességesek legyenek egymással, az élet legfőbb céljának azt tartja, hogy földi értelemben boldogok legyünk, és szeressük saját magunkat. E szerint a felfogás szerint Isten leginkább úgy vesz részt az ember életében, hogy a nehézségek megoldásában segít, a jókat pedig megjutalmazza a mennyországgal. Ezzel a hittel, a gyakran elméleti értékrenddé degradált kereszténységgel összeegyeztethető a jóléthez, a földi biztonsághoz való ragaszkodás, a kontroll állandó kézben tartásának vágya, az élménytől élményig való élet és a hírnév hajhászása, mely a látszat fenntartására való törekvéssel a képmutatás, a kettős élet melegágya. Aki így él, szeretné, ha az élő Isten békésen megferme a jelen kor bálványával, a Mammonnal, a szórakoztatással, a jóléttel és a befolyással.

Jézus szavai eloszlatnak minden illúziót: Jaj azoknak, akik saját erőforrásaikban, képességeikben, hírnevükben bíznak, mert a vágyott boldogság helyett az élet határhelyzeteiben a megsemmisüléssel kell szembenéznüik. Jézus nem azt tanítja, hogy akiknek ebben az életben rossz, azoknak majd jó lesz a mennyországban – egy ilyen örömhírrrel nem tudunk mit kezdeni, és a mögötte felsejlő istenkép sem túl vonzó. Egy ilyen örömhír nem is ér el minket, ha történetesen épp nem nyomorgunk, éhezünk vagy sírunk. A boldogságmondások ezzel szemben arra biztatják a tanítványokat, hogy nyitottak legyenek az élet kevésbé napos oldalán jelen lévő Isten cselekvésére, a vele megélt határhelyzetekben rejlő esélyre, az ajándékba kapott és örök távlatokat nyitó boldogságra.

Arra a boldogságra, ami a külső és belső eszköztelenség elfogadásában, önakarunk elengedésében jön szembe velünk. Arra a boldogságra, ami az elkerülhetetlen hiányaink elhordozásában, Istennel való belakásában adatik meg: a hiányokban, melyek nem engednek eltelni önmagunkkal, és megőrzik nyitottságunkat a minket meghaladó beteljesülésre. Arra a boldogságra, mely az elgyászolt veszteségeink szabadságában születik. Arra a boldogságra, amelynek kizárólagos forrása a minket szerető és értünk önmagát adó Istenhez tartozásunk, végső soron ő maga. Az Atya, aki arra hív minket, hogy énközpontúságunk helyett a világ szemében idegen és üldözendő önátadásban találjuk meg az élet teljességét, a boldogságot.

Baán Izsák OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (59.)

Talán sohasem volt annyira időszerű és fontos az Egyház békességéért imádkozni, mint korunkban, amikor mindenki számára világos, hogy a világon a legfenyegetettebb és legüldözöttebb vallás a kereszténység. Görögkatolikus Egyházunkban lehet kifejezetten ilyen szándékra is végezni a Szent Liturgiát. Ekkor – mint az egyéb „különleges szándékú Liturgiák” esetében – egy-egy könyörgéssorozat illeszthető be a nagy, illetve a kettős ekténiába. Természetesen ezeknek is kötött a szövegük. Ámde ez – és a többi soron következő téma – a liturgikonunkban (a hivatalos misekönyvünkben) nem szerepel, csak a papi zsolozsmáskönyvben, melyben egyébként a Szent Liturgia teljes szövege is megtalálható. Valójában csupán kis nehézséget jelent az a tény, hogy ez utóbbi könyv nincs mindig az oltáron (nem is ott van a helye!), mert ha szükséges, igénybe lehet venni a szövegét.

Figyelemreméltó, hogy az előírás – ebben a fontos esetben – már az előkészületi szertartásba is beilleszt egy kérést. Ez viszont még csendben hangzik el, miközben a pap elrendezi a proszforarészeket a diszkoszon. Már ez a szöveg is megadja az alaphangot, és elmond minden lényegeset, amit majd a hangosan elhangzó könyörgések is tartalmazni fognak: „Urunk, Jézus Krisztus, Istenünk, fogadd el ezt az áldozatot, melyet most Szentegyházad nyugalmáért és békességéért ajánlunk, s mentsd meg azt minden bajtól, szükségétől és ellenséges támadástól s minden fenyegető nyugtalanságtól, s add meg neki mielőbb a

te tökéletes békességedet.”

A nagy ekténiába – mint általában – itt is három külön kérés illeszkedik be. Ha egy-ségsben szemléljük őket, négy témát felfedezhetünk fel bennük, melyekért imádkoznunk kell.

Belső békesség. – Azt kérjük, hogy az Úr távolítsa el „minden tévtanítást, szakadást és meg nem értést” (második kérés) az Egyházból, hogy „minden ellenséges fondorlattal szemben” (első kérés) szilárd tudjon maradni. Már itt és ebből is látható, hogy milyen jelentőségük van a könyörgéseknek. A szektárosodás belső veszélye ellen szólnak!

Külső békesség. – Rácsodálkozhatunk arra, hogy milyen fontos manapság ezért is imádkozni a régi szöveggel. Azt kérjük, hogy Urunk ne csak védelmezze, hanem oltalmazza és erősítse is meg Egyházát „minden gonosz üldöztetéssel szemben” (harmadik kérés).

Bizony, nemcsak az ókorban vagy a középkorban, illetve a kommunista időkben kellett az Egyháznak számolnia az üldöztetéssel, hanem napjainkban is. Így különösen fontos ez a kérés.

Ökumené. – Elődeink sajátos formában vették be a könyörgések közé ezt a témát, de mindenesetre itt szerepel: az Úr „a katolikus hittől eltávoztakat vezesse vissza az igazság ismeretére” (második kérés).

Hithűség. – A liturgikus könyörgés szerint az Egyház békességét szolgálja az is, hogy az Úr „örizze és szilárdítsa meg az igaz hithez való ragaszkodásban” a híveit (második kérés).

Összefoglalóan, azért imádkozunk az Egyház békességéért, hogy szilárd, megingathatatlan, megdönthetetlen és az Úr ereje által legyőzhetetlen maradjon (első és harmadik kérés).

Ivancsó István

LITURGIKOMMENTÁR

Az Eucharisztia ünneplése (120.)

Aldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta az ő népét és megváltást cselekedett (néki)! Zakariás, feleségéhez hasonlóan (vö. Lk 1,41), eltelik Szentlélekkel, és prófétai jellegű dicsőítő himnuszt kezd énekelni, amelyben hálát ad gyermeke születéséért, ilyen értelemben az anyagi ígélet beteljesüléséért, és azért is, hogy megoldódott a nyelve. Az idős pap prófétai elragadtatással dicsérheti Isten mindezt, legfőképpen pedig azért, mert a Messiás fogantatásával elérkeztek az Úr napjai. A görög *eulogitosz* szót, az eulogeo ige főnévi alakját, az újszövetségi iratok egyedül Istenre alkalmazzák, minthogy egyedül ő jogosult, illetve méltó arra, hogy a *jót jól* mondják neki. A görög kifejezés héber megfelelője, a *bárák* ige, amely egyébként mindenféle köszöntésnél is használatos, gyökereiben a *térde* igével áll kapcsolatban. Ilyen értelemben a térdeledés, térdre borulás, térdre vétel (vö. Ter 48,12; 50,23) mint az áldás külsődleges kifejezése az alázatos elfogadás és befogadás, az elismerés és a biztosság jelei.

Zakariás a zsidóság által használt áldásmondásokat al-

kalmazva kezdi énekét: „Aldott legyen az Úr, Izrael Istene, öröktől fogva mindörökké. Ámen! Ámen!” (Zsolt 41,14; vö. Neh 9,5; Dán 2,20b) Valamint: „Aldott legyen az Úr Isten, Izrael Istene, egyedül ő művel csodákat. Aldott legyen az ő fölséges neve örökre, teljék be fölségével az egész világ! Ámen! Ámen!” (Zsolt 72,18–19; vö. Iz 6,3) Továbbá: „Aldott legyen az Úr, Izrael Istene, öröktől fogva mindörökre! És mondja az egész nép: »Ámen! Ámen!«” (106,48; vö. 1Kir 1,48) Míg a felsorolt versek a *Zsoltárok könyve* I., II., és IV. egységeit záró áldások, addig Zakariás áldásmondása valami újnak a nyitányát képezi.

Ezen a helyen hadd engedjünk meg magunknak egy liturgikus jellegű kitérőt. Éppen a *Benedictus* kezdősora világítja meg számunkra a szentségi áldások térdre borulva fogadását, illetve a papi áldások meghajolva fogadását (a rendkívüli formában ez utóbbiakat is térdre ereszkedve fogadják).

Az ének folytatása még érdekesebb. Zakariás azért áldja az Urat, mert most feltárultak

az Úr üdvtörténeti cselekvései. Éppen a *Kivonulás könyvének* sorai azok, amelyek megvilágítják a *bárák* ige és a leborulás közötti kapcsolatot: „Hitt erre a nép, és amikor meghallották, hogy az Úr megemlékezett Izrael fiairól, és rátekintett nyomorúságukra, meghajoltak és leborultak.” (Kiv 4,31) Isten szabadító, táplálékot adó (vö. Rút 1,6) és megváltó Úrként nyilvánul meg népe számára: „Megváltást küldött népének, örökre elrendelte szövetségét. Szent és félelmetes az ő neve.” (Zsolt 111,9)

A görög *litrószisz* (megváltás) szó a bűn kötelékei alóli feloldást jelenti, ilyen értelemben a héber *gaal* (megvált, visszavásárol; vö. Kiv 13,13) és a *pada*^h (kivált, váltságot fizet; vö. Lev 25,25.54) jelentéssel bír.

A megváltó *látogatás* ezért egyszerre jelenti az Úr üdvtörténeti közbelépéseit a templomi jelenéstől kezdve (vö. Lk 1,5–25) Mária és méhében a Gyermekek látogatásán keresztül (vö. Lk 1,39–45.56) az egész üdvtörténet eszkatalogikus távlatával bezárólag.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Bálint

Február 14.

A Bálint név eredeti változata: Valentinus. A III. században, amikor II. Claudius császár meghallotta, hogy a fogoly keresztények közt egy Valentinus nevű pap betegeket gyógyít, vakokat tesz látókká, elfogatta a férfit. A nép elé állította, és hízelegve szemére vetette, hogy azért nem lehetnek barátok, mert a pap mindenfelé babonákat vall. Csodálkozva hallgatta Bálint feleletét, hitvallását; azután bizalmi emberére, Asteriusra bízta. Bálint meggyógyította a főtiszt vak kislányát, mire az egész család megkeresztelkedett. Amikor a császár hírt vet a történeteknek, mindannyiukat halálra ítélte. Bálintot a Via Flaminianál ölték meg, ahol később II. Gyula pápa építtetett templomot.

A hagyomány egy másik Szent Bálintot is ismer, aki püspök volt, s erekyéit a passauai székesegyházban őrzik; az egyházmegye patrónusa lett. Németországban és Ausztriában különösen a nyavalyatörösök bizakodtak benne, akik a nyakukban úgynevezett bálintkeresztet (frászkeresztet) hordtak.

Az említett két Bálint alakja a német nyelvterületen egygyé olvadt, így történt, hogy a jeles februári nap és annak hagyományvilága a passauai székesegyház Bálintját idézi hazánkban is.

Középkori naptáraink, kalendáriumaink az „első” Bálintot már számon tartották. Népszerűségét ma is igazolja a gyakori névválasztás a kereszttségben. Egyes helyeken törzsökös családnévvé is vált. Ki gondolná, hogy a néphagyományban az egyik legdagabb örökséget éppen Bálint kapta?

Bálint ünnepe a tavaszvárás idejére esik, a farsangi mulatságok heteire. Észak-Amerikában, Angliában, Franciaországban, Belgiumban, de most már lassan az egész világ megünnepli a szerelmesei Valentin-napját.

L. K.

A hét liturgiája

C év

FEBRUÁR 19., SZOMBAT (Zsuzsa, Zsuzsanna, Elza) – Jak 3,1–10 – Mk 9,2–13.

FEBRUÁR 20., ÉVKÖZI 7. VASÁRNAP (Marto Jácinta és Ferenc, fatimai látnokok, Aladár, Álmos, Paulina) – 1Sám 26,2,7–9.12–13.22–23 (*Dávid megkíméli ellenfelének, Saul királynak életét.*) – 1Kor 15,45–49 (*Ahogy hasonlítunk földi képmásunkhoz Ádámmal, ugyanúgy hasonlítani fogunk égi képmásunkban Krisztushoz is*) – Lk 6,27–38 (*Legyetek irgalmasok, amint atyátok is irgalmas.*) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 230 – EE 589, Ho 230 – EE 152, Ho 146 – EE 598, Ho 150 – EE 200.

FEBRUÁR 13., ÉVKÖZI 6. VASÁRNAP (Ella, Linda, Katalin, Levente) – Jer 17,5–8 (*A próféta figyelmezteti Jojácim királyt, hogy ne az emberekbe, hanem az Istenbe vesse bizalmát.*) – 1Kor 15,12. 16–20 (*Ha Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a hitünk.*) – Lk 6,17. 20–26 (*Jézus boldognak hirdeti a lélekben szegényeket, de jajt kiált a szívtelen gazdagokra.*) **Zsolozsma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 227 – EE 591, Ho 227 – EE 143, Ho 144 – EE 596, Ho 196 – EE 238.

FEBRUÁR 14., HÉTFŐ – SZENT CIRILL SZERZETES ÉS SZENT METÓD PÜSPÖK, EURÓPA TÁRSVÉDŐSZENTJEI ÜNNEPE (Bálint, Valentin) – ApCsel 13,46–49 – Lk 10,1–9.

FEBRUÁR 15., KEDD – (Kolos, Georgina, Szigfrid) – Jak 1,12–18 – Mk 8,14–21.

FEBRUÁR 16., SZERDA (Julianna, Lilla, Daniló) – Jak 1,19–27 – Mk 8,22–26.

FEBRUÁR 17., CSÜTÖRTÖK – A *szervita* rend hét szent alapítója emléknapi (Elek) – Jak 2,1–9 – Mk 8,27–33.

FEBRUÁR 18., PÉNTEK (Bernadett, Si-meon) – Jak 2,14–24.26 – Mk 8,34–9,1.

Rendkívüli ajándék, hogyan a Szentföldön szolgálhatok

Interjú a Fraknói Vilmos-díjas Várnai Jakab ferences szerzetessel

(Folytatás az 1. oldalról)

A múlt század harmincas éveiben a Cenákulumból alig ötven méterre sikerült vásárolni egy telket, rajta néhány régi házzal. Az épületeket komfortossá alakították, ezekben élünk.

– 2015–2016-ban a Szentföldi Ferences Kustódia vizitátora volt. Néhány nap múlva ismét Jeruzsálembe indul. Hogyan alakul a kapcsolata az ottani ferences közösséggel?

– A vizitatori megbízatásom, a hivatalos kapcsolat 2016 októberében megszűnt. A ferences rendnek a Szentföld iránti felelősségét átérzve ezek után 2020 májusában jelentkeztem az ottani szolgálatra, s tagja lettem a közösségnek. Ellátom azokat a feladatokat, amelyeket rám bízhatnak. Részt veszek a teológiai oktatásban, illetve a zarándokok fogadásában. Ez utóbbi sajnos pillanatnyilag szünetel.

– Hány tagja van a kustódia közösségének?

– A teljes kustódia kétszázhetven fős, ebből százötvenen tartózkodnak a Szentföldön.

– Mostani szolgálata mennyi időre szól?

– Általában négy évre szól az enyémhez hasonló megbízatás, de ha a munka megkívánja, tovább is tarthat.

– Hosszabb ideje tartózkodik már a Szentföldön, sok mindent megismerhetett „az ötödik evangélium” világából. Mi az, ami az évek múltával is megragadja Önt ezen a szent helyen?

– Az evangéliumnak, az evangéliumi történetnek, amelyet napról napra, hétről hétre olvasunk, illetve hallunk felolvasni a szentmisén, földrajzi értelemben meghatározható a színhelye. Ezen a helyen élni rendkívüli ajándék.

Az evangélium szavának megértése ugyanakkor mindig azzal kezdődik, hogy belehelyezzük abba a korba, amikor elhangzott. Ehhez meg kell ismernünk az adott hely földrajzát, történelmét, valamint a korabeli zsidó vallási felfogást, hiszen a legtöbb beszélgetés Jézus körül éppen a zsidó vallással kapcsolatos kérdéseknél lángol fel, robban ki.

Azt is hozzátenném, hogy a Szentföldön élni nem csupán nosztalgiát jelent egy kétezer évvel ezelőtti történet iránt, mert ennek a kétezer éves történelemnek terhe, árnyoldala, következménye is van.

A Szentföld történetét megérteni pedig azt jelenti, hogy felfrissítjük az európai történelemről szerzett ismereteinket. Isztambulnál is keletebbre vagyunk, de ami itt történt, az része az európai történelemnek. Éppen ez készítette a ferenceseket arra, hogy az óvárosban, a központjukban keresztény múzeumot létesítsenek.

– Mit mutat be ez a múzeum?

– Elsősorban a ferences, de általában a katolikus és keresztény jelenlétet a Szentföldön.

A magyar állam is támogatta ezt a projektet. 2019 novemberében a szentföldi kustosz itt járt Magyarországon, és erről is tárgyalt. A kormány segítsége szükséges volt ahhoz, hogy a pandémia idején is folytatódni tudjon az építkezés.

– A samariai asszonynak kinyilatkoztatja Jézus: „igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát”. Mégis tagadhatatlan, hogy a Szentföld, az evangéliumi helyszínek nagy hatással vannak az odalátogató hívőkre.

– Ezek a szavak, hogy „lélekben és igazságban”, egy meghatározott helyen hangzottak el. Nablusz városában, Jákob kútjánál, amely most egy görög ortodox templom kriptájában található zarándokhely. Innen a hely hatásának ereje. A keresztény vallási felfogásban az isteni jelenlét ugyanakkor nem helyhez vagy időhöz kötött, a világ bármelyik pontján elérí a keresztényeket, akár a szentmisében vagy az imádságban. Nem

kötelező a szentföldi zarándoklat, mégis értéket hordoz és spirituális gazdagságot. Más a helyzet az iszlám vagy a zsidó vallás esetében.

– A Szentföld vallási sokféleségében hogyan jellemezné a keresztények helyzetét?

– A kilenc és fél millió lakosú Izrael Állam lakosai közül mintegy hétmillióan zsidók, két százalék a keresztény, s rajtuk kívül még él itt kétmillió arab. Izraelben a vallások képzeletbeli listáján ott van a kereszténység, de elenyésző, nem meghatározó. Jelentéktelen a szerepe az állam arculatának kialakításában. A palesztin területeken, a muszlim közegekben pedig – Kelet- Jeruzsálemet is beleszámítva – még kisebb a ke-

iránti felelősség a rend döntése, s én ezen a téren szeretném letenni az asztalra a magam vállalását. Egyébként csak az utóbbi százötven évben nyílt meg a lehetősége annak, hogy valaki közvetlenül a szentföldi kustódiába lépjen be és ott legyen ferences. A Szentföldön szolgáló ferencesek kezdetől fogva a világ többi részéről mennek oda egy adott időre. Jelenleg már saját rendi nevelése van a kustódiának, de a tagok ötven százaléka ma is más provinciákból való, ahogyan én is.

– Milyen tantárgyat oktat a jeruzsálemi ferences Studium Theologicumban?

– A teológiai alapképzésben tanítok dogmatikát.

Fotó: Fábán Attila

resztények létszáma, egy százalék alatti.

Ha valaki egyhetes zarándoklat keretében egy katolikus csoporttal bejárja a szentföldi keresztény, evangéliumi helyszíneket, esetleg abba az illúzióba ringathatja magát, hogy ez is egy keresztény hely. De ha valaki ott él, különösen most, a járványhelyzetben, amikor nincsenek jelen a zarándokok, a keresztény csoportok, akkor láthatja a reális képet. Örülhetünk és méltányolnunk kell, hogy Izrael tiszteletben tartja a vallási közösségek működését. Ha vannak is esetleg adminisztratív akadályok vagy nehézségek, ez még mindig jobb, mintha muszlim állam lenne a Szentföldön.

– Ismerte az ottani helyzetet, milyen indíttatással szánta el magát arra, hogy a Szentföldön szolgáljon a kustódia közösségében?

– A motivációm az volt, ami a ferences rendé is. Hiszen a Szentföld

– Szervezetileg hová tartozik ez a felsőoktatási intézmény?

– Egy fakultást alkot az óváros másik részén lévő biblikus intézettel (ahol még bibliai régészetből is lehet doktorálni). A fakultás pedig a többi római fakultással együtt alkotja az Antonianum ferences pápai egyetemet (Pontifica Universitas Antoniana). Itt tanítók teológiai alapképzésen.

– Említette a régészetet. Milyen jelentős bibliai vonatkozású feltárások zajlanak jelenleg Jeruzsálemben vagy a város környékén, amelyek a hazai olvasók számára is újdonságnak számíthatnak?

– Számomra a legizgalmasabb kutatás jelenleg az óváros déli részén zajlik. Dávid városa az Al-Aksza-mecsettől délre húzódott, a völgy felé, egészen a Siloám taváig. Ezen a területen, a házak alatt folyik a kutatás. Például azt az utcát is feltárták, amelyen annak idején a Siloám tavától mentek fel a zarándokok a templom felé. Több régész szerint Dávid valódi sírját is megtalálhatják ezen a területen. (Amit jelenleg ezen a néven tisztelnek, az egy középkori emlékmű, amelyet kegyelettel vesznek körül.) Számunkra azért is fontos ez az említett utca, mert Jézus korában is ezen juthattak el a zarándokok a templomhoz, hozzátartozik tehát az evangéliumi valósághoz.

Egy másik érdekes feltárás is folyamatban van, egy korábbi konfliktusos helyzet következményeként. 1999-ben a templomtér alatt kialakítottak egy föld alatti mecsetet a Salamon-csarnokból. Buldózerrel eltávolítottak vagy négyszáz teherautónyi földet, s a törmeléket leszárták a Kedron-völgy felső részén. A zsidó régészek 2005-ben megszervezték ennek a törmelékhalomnak a kuta-

tását. Kézi zuhannyal leverik a törmelékről a sarat, a port, és átnézik, amit találnak. Ebbe a feltárásba régész vezetésével önkéntesek is bekapcsolódhatnak egy-két órára. Az egyik ferences testvérrel tavaly decemberben mi is vállalkoztunk erre a feladatra, találtunk is néhány apróságot, római tetőcserepet, mozaikdarabot, festett vakolatmaradványt és hasonlókat.

Azért is fontosak ezek a kutatások, mert az utóbbi harminc évben a képtelen feltételezés terjedt el muszlim részről, hogy a salamoni templom nem ott volt, ahol a mostani templomtér elhelyezkedik. Ezzel nemcsak a zsidóságot támadják, hanem az evangéliumot is, ezért keresztény részről is tiltakozunk e felvetés ellen. Az említett anyag átszi-

tálásával, megkutatásával olyan régi érmék, pecsétnyomok is felszínre kerülhetnek, amelyek ellenérvei lehetnek ennek a megalapozatlan feltételezésnek.

– A Fraknói Vilmos-díj átadásakor szó esett arról, hogy javaslatával, ötleteivel segítette a magyar kormányt az üldözött keresztényeket támogató missziójában. Említene konkrét esetet?

– 2019. november 13-án Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a hivatalában fogadta a magyarországi látogatáson tartózkodó Francesco Pattont, a Szentföldi Ferences Kustódia kustosát. A megbeszéléseken Semjén Zsolt hangsúlyozta, hogy hazánk segíti egy iskolai és plébániai komplexum kialakítását a galileai Kánában, illetve egy, a Szentföld keresztény vonatkozásait bemutató kiállítás létrehozását Jeruzsálem óvárosában. Ennek előkészítésére utaltak a díjátadáskor.

– Hogyan látja a kereszténység helyzetét a világban a Szentföldről nézve?

– Tanítottam egy harminckét fős csoportot a teológián, négyen Európából érkeztek, tizenhatan Afrikából. A számok azt mutatják, hogy nem európai jövője van a kereszténységnek. Abba kell tehát hagyunk a duzzogást, és neki kell állunk testvéri módon segíteni a helyi –mozambiki, kongói, vietnámi, Fülöp-szigeteki – egyházakat, s nem csupán adományokkal, hanem munkával, szakértelemmel is. A kereszténység abszolút létszámban nem csökken, de máshol növekszik, mint ahol megszoktuk.

Fotó: Traier Tamás

A 2021. évi Fraknói Vilmos-díjat Barna Gábor néprajztudós (a képen balról a negyedik) és Várnai Jakab OFM, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola korábbi rektora (a képen jobbról a második) idén vehette át

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Tűz pusztított Ajkán a tósokberéndi templomban

Február 5-én este 8 órakor kigyulladt az ajka-tósokberéndi Szent István király templom harangtornya.

Az esethez az ajkai tűzoltókat riasztották, valamint egy veszprémi egységet és a katasztrófavédelmi művelti szolgálatot is a helyszínre vezényelték. A lángokat sikerült körülhatárolniuk, majd megfékezni. A 25 méter magas és 6 méter átmérőjű torony teljesen kiégett, a harangokat tartó szerkezet súlyosan károsodott, de mindhárom harang a helyén van, azonban megsérülhettek.

A tűz keletkezéséről a templom kántora haladéktalanul értesítette Bakos Frigyes esperes plébá-

nost, aki Varga-Csikász Bence káplánnal azonnal a helyszínre indult, és 20:10 perctől a műveletek végéig, közel 23 óráig ott is tartózkodtak. Frigyes atya telefonon értesítette Udvardy György veszprémi érseket, aki szintén a helyszínre sietett.

Az érsek a művelti parancsnokkal folyamatosan egyeztetett, majd kérésére két tűzoltó kíséretében Bence atya bemehetett a szentélybe és biztonságban kihozhatta az Oltáriszentséget.

Udvardy György érsek a helyszínre érkezett tudósítóknak elmondta, hogy a találgatások ellenére az elmúlt hetekben és az elmúlt napokban sem történtek munkálatok a templomban, valamint arra kért mindenkit, hogy imával kísérje a tűzoltók munkáját és a templom további sorsát.

A templom belsejében a tűz nem okozott nagy károkat, viszont az oltáshoz használt jelentős mennyiségű víz befolyt a templomtérbe, ahol a tűzoltók egy hozzávetőlegesen ötven centiméteres részen gödröt ástak. Az oda összegyűlő, hatalmas mennyiségű, a tűz oltására használt vizet így egy nagy teljesítményű szivattyúval eltávolították. Szakértők bevonásával a tűzvizsgálati eljárás megkezdődött. Ezúton is hálásan köszönjük a tűzoltóság szakszerű, pontos, gyors segítségét!

Navracsics Tibor kormánybiztos vasárnap reggel a helyszínen tett látogatása során beszélt a képviselő-testület tagjaival, majd közösségi oldalán a következőt írta: „Ma reggel a helyszínen találkoztam a tósokberéndi templom képviselő-testületének tagjaival. Őket is, valamint Bakos Frigyes plébános atyát és érsek atyát is biztosítottam róla, hogy minden szükséges segítséget meg fogunk adni a templom rendbehozatalára.”

**Forrás: Veszprémi Főegyházmegye
Fotó: Dombi Zoltán**

Gazdagodni lelkiekben

Harmincéves a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás

Az évforduló alkalmából a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás vándorkiállítást állított össze az elmúlt harminc év történeteiből. Legutóbb Kőszegen láthatták az utcai tárlatot.

Az ünnepélyes megnyitót Kőrmenden tartották 2021. szeptember 3-án. A harmincöt képből álló és szöveggel gazdagon illusztrált utcai kiállítást azóta számos olyan városban és nagyobb településen felállították, ahol karitászcsoportok működnek, így az egyházmegye területén sok ember kapott betekintést a Karitás önkénteseinek munkájába. Biznak benne, hogy sikerült felkelteni a fiatal generáció érdeklődését és felhívni a fiatalok figyelmét az önkéntes munka örömteli szépségére, hasznosságára és egyre időszerűbbé válására.

Zalaegerszegen október végén volt látható két hétig a város központjában, a Dísz téren a vándorkiállítás. Kőszegre január 10-én Celldömölkre érkezett: a Jézus Szíve-templom előtti téren állították fel. Az ünnepélyes megnyitót a Jézus Szíve-templomban tartották.

Az ünnepségen résztvevők jelenlétükkel is kifejezték tiszteletüket a kőszegi Karitás önkéntesei iránt. Ilyen lelkülettel volt jelen Básti Béla, Kőszeg polgármestere, Harangozó Vilmos nyugalmazott plébános, Perger Gyula, a Jézus Szíve-templom jelenlegi plébánosa, Hurgói Sándor templomigazgató-iskolalelkész, valamint a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás vezetője, Tuczainé Régvári Marietta. Az önkéntesi kapcsolatot jelenlétükkel erősítették a nardai, jáki, toronyi és zalaegerszegi karitászcsoportok is.

Harangozó Vilmos atya, a csoport alapítója elmondta, hogy a valamikor betöltött karításmun-

ka hosszú szünet után a '90-es években indulhatott újra. A Szombathelyi Egyházmegyében is sorra alakultak a karitászcsoportok, Konkoly István akkori megyéspüspök támogatásával.

Megvan-e bennünk az isteni szeretet a szegénység iránt, tudunk-e gazdagodni lelkiekben az önkéntes munka által? – tette fel a kérdést Vilmos atya. – Át tudjuk-e adni a bármilyen fogyatékkal élőknek támogatásunkkal azt az érzést, hogy nincsenek egyedül? Figyelünk rájuk eléggé? Segítjük őket? Meglátjuk-e a támogatásra szoruló embertársainkat, és tudunk-e segíteni nekik? A kiállított tablók erre is választ adnak. Látnak és olvashatjuk, hogy miben, milyen segítséget kaptak rászoruló embertársaink, és kik azok az önkéntesek, akik segítették őket napról napra.

Tuczainé Régvári Marietta elmondta: a tablók a Karitás harminc évét mutatják be ugyan, és a kőszegi Karitásnak huszonhét éves múltja van, azonban az a három év semmivel sem teszi kevesebbé a munkájukat. Az ünnepelést ők is kiérdemelték. Napról

napra megjelennek a Brenner János Községi Házban, és a támogatók által kapott adományokat kiosztják a rászorulóknak. Ott vannak köztük mindennap, átérzik gondjukat, problémájukat.

Meghallgatják őket, az anyagiak mellett lelki támaszt is nyújtanak nekik, és tanácsot adnak, milyen problémájukkal kihez fordulhatnak, hol tudják orvosolni.

Sárközi Antalné, a kőszegi csoport vezetője figyel arra, hogy minden olajozottan működjön. Az önkéntes munkából a csoport minden tagja egyformán kiveszi részét. A nardai táboroztatásokon évek óta segítenek, részt vesznek az egyházmegyei Karitás rendezvényein, sőt, több más településen működő karitászcsoporttal is jó kapcsolatot tartanak fenn.

A Jézus Szíve-templom előtti téren kiállított, a harminc éves Katolikus Karitás tevékenységét bemutató vándorkiállítás Kőszegen január 10-től január 24-ig volt látható.

**Forrás: Szombathelyi Egyházmegye
Fotó: Furján Zoltánné**

A hit kultúrát terem

Megkezdődött a veszprémi várnegyed egyházi felújítása

Megkezdődtek a kivitelezési munkálatok abban a beruházásban, mely Veszprémet és a szomszédos balatoni régiót Európa Kulturális Fővárosává hivatott fejleszteni. A kormány támogatásával, a város és a Veszprémi Főegyházmegye stratégiai partnerségével folyó munkálatokat mutatták be a sajtó képviselőinek február 4-én.

A veszprémi Várnegyedben, az Érseki Palota előtt fogadták a sajtó képviselőit. Hamarosan teherautók sokasága foglalja el a macskaköves utat, megkezdődött az a beruházás, mely a magyar kormány 39 milliárd forintos támogatásával a Veszprém-Balaton 2023 EKF programjának keretében megújítja és fejleszti a Várhegy megannyi egyházi épületét.

Egymás szomszédságában a Szent Mihály-székesegyház, a piaristák Szent Imre-temploma, a ferencesek Szent István-temploma, a Szent György- és a Boldog Gizella-kápolna. Mellettük a Kis- és Nagyszeminárium, a piaristák egykori gimnáziuma. Paloták: az Érseki, a Nagypréposti, a Biró-Giczey, a Körmeny és a Tejfalussy, a Simon és a Kanonoki ház, valamint az ezekhez tartozó kertek és udvarok. 35 ezer épített és 10 ezer szabadtéri négyzetméter

újul meg és kap egy egységes szellemi-lelki koncepcióban a várost, a térséget, az országot szolgáló új funkciókat, lesz liturgikus, pasztorális, egyházkormányzati és gyűjtmenyi központ; mint főegyházmegyei tudástár – levéltár és könyvtár –, érsekségi kincstár, múzeum, kiállítás és rendezvény szervezési, zárandok- és vendégfogadási tér fogja

gazdagítani Európa kulturális fővárosát.

A város szerepét történelmünkben egykor a püspöki központ alapozta meg, ma pedig a Veszprém-Balaton 2023 EKF programjának kulturális törekvéseiben a színház, a zene, az irodalom és a képzőművészet mellett az egyházi örökség őrzése és közkinccsé tétele meghatározó elem.

A beruházás megindulásának részleteiről sajtótájékoztatót tartottak az Érseki Palota dísztermében, a város közléte és a főegyházmegye papsága képviselőinek jelenlétében. Vörös Tamás, a Veszprémi Főegyházmegye főépítésze adott tájékoztatást az egy éve folyó tervezői és kutató, mérnöki és művészeti tevékenységről, valamint az elkövetkező éveket meghatározó kivitelezési munkákról. A veszprémi vár sűrű, számos réteggel rendelkező együttese elemeiben részben rejtett, az egymást követő rombolások és építések összefonódása következtében. Ezen emlékek feltárása múltunk megismerését teszi lehetővé, és azt is, hogy „értő módon tudjuk tovább építeni az örökséget” – fogalmazott.

A ma látható együttes döntő többségét a török időköt követő barokk kor alakította ki. A feltárás célja a tizennyolc műemléki épület, valamint az ezeket körülvevő kertek, udvarok egységes helyreállítás, közösségi létesítménnyé fejlesztése.

„Őseink hite a jövő reménye” – idézte Udvardy György érsek az 1938-ban, a

Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében a Gizella-kápolna oltárán elhelyezett feliratot. Hitvallást és cselekvési programot jelöl ez a mondat, kifejezi, akik most vagyunk, és akik lenni szeretnénk. „Szeretnénk megőrizni őseink hitét, a hitük teremtette kulturális javakat, melyek közösséget teremtenek. Ez a jövő reménye – fogalmazott az érsek.

A főpásztor arról beszélt, hogy az Egyház az evangélium hirdetésére kapta a küldetését, és meggyőződése, hogy az evangéliumnak minden kultúra, minden kor számára van mondanivalója, sőt, vannak olyan korok, amikor csak az evangéliumnak van mondanivalója – utalt korunk ideológiai küzdelmeire.

Az egyház Veszprém-ben egy óriási beruházás részese lesz – mutatott rá Udvardy György arra, hogy a világban élő Egyháznak az anyagi, szellemi javait küldetése érdekében használnia kell. Történelmének, kultúrájának felhasználásával jelen kell lennie a régióban, kultúrát kell teremtenie, olyan kultúrát, mely emberi szempontból az élet teljességét hordozza, és az Istennel való örömteli találkozást kínálja fel.

Udvardy György hangsúlyozta, nagyon figyeltek arra, hogy a beruházással

az egyház reális és konkrét célokat fogalmazzon meg. Ezt egy egységes szellemi koncepció alapján tették, „alázattal, fegyellemmel és tisztelettel nyúlunk hozzá örökségünkhöz”.

Az érsek elmondta, a beruházás teljes befejezését 2025 végéig vállalták. 2023-ra azokat a tereket igyekeznek elkészíteni és felkészíteni, melyek be fogják fogadni a kulturális főváros rendezvényeit, eseményeit.

Semjén Zsolt nemzetpolitikáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős miniszterelnök-helyettes megerősítette, a kormány elkötelezett a régió fejlesztésében, a vár épületeinek megújítása egyházi beruházás, valójában óriási város- és térségfejlesztés, amely a környék lelki, szellemi és gazdasági fellendülését is szolgálja.

Navracsics Tibor, a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa (EKF) elnevezésű program kormánybiztosa arra emlékeztetett, a Szent Mihály-székesegyház és a várnegyed a város történelmének kiindulópontja.

Porga Gyula, Veszprém polgármestere Ottlik Géza szavait idézte – „a generációknak nem szabad melegegdedni azzal, amit az elődök itt hagytak, hozzá is kell tenni” – és megállapította, Veszprém-ben ma ennek lehetünk tanúi, amikor a város szíve újul meg.

**Szerző: Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila**

Cserháti Ferenc püspök a berlini magyaroknál

Berlinbe látogatott Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-buda-pesti segédpüspök január 28–30. között. Találkozott a Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség tagjaival, magyar nyelvű szentmisét mutatott be a Szent Pál domonkos templomban, valamint Heiner Koch berlini érsekkel általános egyházi és pasztorációs kérdésekről egyeztetett.

A berlini főegyházmegye mintegy ezeröttszáz magyar katolikust tart számon, akiknek a Szent Pál domonkos templom (St. Paulus Dominikaner Kloster, Berlin, Moabit) ad helyet, hogy ott találkozzanak minden hónap második vasárnapján, és magyar nyelvű szentmisén járulhassanak szentségekhez. Utolsó Németországban élő magyar ajkú lelkipásztoruk a 2021 januárjában elhunyt Rasztovác Pál atya volt. Pál atya az észak-németországi magyar közösségek lelkipásztori szolgálatát látta el egészen haláláig. A tavalyi év elején a járványhelyzet miatt a közösség csak német nyelvű mise keretében vehetett búcsút lelkipásztortól; február második vasárnapján Matthias Heinrich, a berlini érsekség segédpüspöke mutatott be gyászmisét.

Nagy Iván fél évvel Pál atya halála előtt adta vissza lelkét Teremtőjének. Ő ugyan-csak évtizedeken keresztül játszott meghatározó szerepet a berlini magyar katolikus közösség életében (aktívan részt vett a különböző események megszervezésében, szorgalmazta a berlini cserkészéletet és a magyar nyelvű óvoda elindítását, szervezte a berlini magyar katolikus közösség miséit, havonta megjelenő magyar nyelvű körlevelet szerkesztett, sőt, amikor nem volt berlini magyar pap, különböző lelkipásztori feladatokat is elvégzett, gyászbeszédet is mondott; 2006-ban a Magyar Kultúra Lovagja kitüntető címet kapta – a szerk.).

A járványhelyzet végre lehetővé tette, hogy a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök Berlinbe utazhasson és magyar nyelvű szentmisét mutasson be Rasztovác Pál és Nagy Iván lelki üdvéért.

Cserháti Ferenc január 28-án, péntek délután érkezett meg a német fővárosba, eleget

nek keretében mesélt saját életéről és szolgálatáról, majd a megbízottak kaptak lehetőséget saját közösségük és feladatuk prezentálására. A magyar kolónia tevékenységeit Robotka József elnök, a magyar kórusát Enghy Ábel karvezető, a Brunsvík Egyesületét Molnár Gábor, az Apáczai Csere János Cserkészcsapatát Lukács Miklós csapatvezető-helyettes, illetve a Berlini Magyar Néptáncsoportot Lukács Miklós alapító tag mutatta be. A programot szabad beszélgetés zárta.

Rasztovác Pál és Nagy Iván lelki üdvéért január 30-án mutatott be engesztelő

téve Heiner Koch berlini érsek meghívásának. Az érseki rezidencián megtartott találkozó fő témája az Egyház magyarországi és németországi helyzete és a magyarok külföldi lelkipásztori szolgálata volt, illetve annak kérdése, hogyan formálódhatnak és gazdagodhatnak a helyi egyházközségek azáltal, hogy egyre nő azon tagjaiknak száma, akik más országból vagy Németország más területéről érkeztek a berlini főegyházmegyébe.

Január 29-én, szombat délután a püspök a berlini magyar közösségek és egyesületek vezetőivel találkozott, en-

szentmisét a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott segédpüspök. Cserháti Ferenc prédikációjának középpontjában a szentlelként felolvasott szeretethimnusz (1Kor 12,31–13,13) állt.

A Berlinben élő magyar katolikus közösség hálával fogadta a megerősítő püspöki látogatást, és azt, hogy a lelkipásztor a járvány okozta nehézségek ellenére is meglátogatta őket.

Forrás:
Urbán Ilona Anna/
MKPK Külföldi Magyar
Lelkipásztori Szolgálat
Fotó: Temesi Máttyás

„Gyertek, kövessetek!”

Papi és szerzetesi hivatásokért imádkoztak Debrecenben

Palánki Ferenc megyéspüspök február 3-án, a hónap első csütörtökén az Oltáriszentség előtt együtt imádkozott a papokért, új papi és szerzetesi hivatásokért a Szent László Imaszövetség tagjaival, majd szentmisét mutatott be erre a szándékra a debreceni Szent Anna-székesegyházban. A homíliát Tóth László, az egyházmegye diakónusa mondta.

Az egyórási szentségimádást Palánki Ferenc

püspök vezette. Ezt követően a megyéspüspök szentmisét mutatott be a székesegyházban. A szentmise végén – Szent Balázs püspök és vértanú emléknapján – a jelenlévők bálázásban részesülhettek.

Forrás és fotó:
Debrecen-
Nyíregyházi
Egyházmegye

Imába mélyülve kérjük Ukrajna békéjét

Gallagher érsekkel fohászkoztak a hívek Rómában

Ferenc pápa felhívására Paul Richard Gallagher érsek, a szentszéki államközi kapcsolatok titkára január 26-án, szerdán este imádságot vezetett a római Santa Maria in Trastevere-bazilikában Ukrajna békéjéért. Felszólította a felelős politikusokat: „Szívünk megújításával törődjünk!”

A római Trastevere negyed hívei válaszoltak Ferenc pápa hívására. A Szentatya ugyanis arra kérte a világ keresztényeit, hogy fohászkozzanak a békéért Európa szívében, hogy legyen vége a gyűlölködésnek, és a testvériség kerekedjen a fenyegetés fölé, múljon el a háborúk szele, és a gyermekeket, asszonyokat és férfiakat kímélik meg a konfliktusok szörnyűségeitől. „A pápával szeretetközösségben vagyunk, minden kezdeményezéssel az emberi testvériséget szolgáljuk” – mondta Gallagher érsek.

„Imába mélyülve kérjük Ukrajna békéjét” – buzdított a szentszéki államközi kapcsolatok

titkára beszédében a szerda esti római imádság alkalmával, s a háború szörnyűségeire és borzasztó következményeire hívta fel a figyelmet. „Fájdalmas helyzet, amely a legalapvetőbb jogoktól is megfosztja az embert. Az viszont még szörnyűbb, hogy a konfliktusokat és azok hatását nem a döntéshozók, hanem az ártatlan áldozatok szenvedik el” – mutatott rá, hangsúlyozva, mennyire szomorú, hogy a népek szenvedése az ember műve: olyan cselekedeteké, amelyeket előre megterveznek, és szisztematikus módon végrehajtanak.

„Isten testvéreknek teremtett minket, imádkozzunk az Úrhoz azért, hogy megadja a békét nekünk, és kérjük, hogy a Szentlélek minden embert, de különösen a fe-

lelősöket a béke megteremtőivé tegye” – hangzott Paul Gallagher érsek fohása Ukrajna békéjéért.

Ferenc pápa január 26-án, a szerdai általános kihallgatás alkalmával hívta imára a világ híveit Ukrajna békéjéért; „a népért, amely megérdemli a békét a sok szenvedés után”. A Szentatya emlékeztetett a második világháború pusztítására, majd a Mindenható Atyától a kiengesztelődést és az egyetértést ajándékát kérte, azért fohászkozdva, hogy győzzön a párbeszéd.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

Vietnám

A gyóntatószékben gyilkoltak meg egy domonkos szerzetest

A vietnámi Kon Tum-i egyházmegyében gyóntatás és a bűnbocsánat szentségének kiszolgáltatása közben ölték meg a negyvenegy éves Joseph Tran Ngoc Thanh domonkos szerzetest január 29-én.

A bűntény nem sokkal a szombati vesperás és szentmise előtt történt. Joseph atya a gyóntatófülkében ült, amikor egy mentálisan instabil férfi késsel támadt rá. Egy másik domonkos szerzetest, aki védelmére sietett, szintén megsebesített a támadó. A templomban gyülekező hívek, az események szemtanúi tehetetlenül nézték a történeteket. A súlyosan sérült Joseph atya életét az orvosi beavatkozások sem tudták megmenteni, és a pap még aznap este, helyi idő szerint 23.30-kor meghalt. A rendőrség letartóztatta a zavarodott elméjű tettest – közölte a helyi katolikus sajtó.

A helyi közösséget mélyen megdöbbentette az eset, mely éppen a vietnámi holdújévre (február 1.) való ünnepi készülődés közben történt. A vietnámi domonkos rendtartomány képviselői és a Kon Tumtól negyven kilométerre fekvő Dak Mót egyházközség hívei – ahol Joseph atya nemrégiben vette át a helyi katolikusok „kicsiny nyájának” lelkipásztori feladatait – megrendülésüknek adtak hangot.

Aloisio Nguyen Hung Vi püspök, a Kon Tum-i egyházmegye főpásztora január 30-án, vasárnap gyászmisét celebrált, és részvétét fejezte ki a Dak Mót-i plébániai közösségnek és a vietnámi domonkos rendtartománynak. A püspök többek között a következőket mondta: „Tudjuk, hogy Isten akaratát nem érthetjük teljesen, az Úr útjai kifürkészhetetlenek. Nem tehetünk mást, mint hogy az Ő kezébe helyezzük testvérünket. Joseph atya az örökkévalóságba költözött, és bármi is történt, senki sem választhatja el őt vagy bármelyikünket Isten szerete-

tétől. Amikor megtámadták, Joseph atya Krisztus helyében állt, és a megbocsátást hirdette. Kegyelemnek tarthatjuk, hogy ebben a pillanatban halt meg, »in persona Christi«. Fájdalmunk ellenére is látjuk a papi hivatás szépségét és nemességét.”

Joseph Thanh atya holttestét a Dong Nai tartománybeli Bien Hoa városában lévő Szent Márton-kápolnába vitték, ahol január 31-én búcsúztatták, majd a Bien Hoa-i temetőben nyugvó domonkos szerzetesek mellé temették.

Tran Ngoc Thanh 1981. augusztus 10-én született Saigonban, és 2010. augusztus 13-án tette le szerzetesi fogadalmát a Prédikátorok Rendjében. Pappá 2018. augusztus 4-én szentelték.

Kon Tum, Kon Tum tartomány fővárosa Vietnám középső részén található, a laoszi, illetve kambodzai határ közelében.

A becslések szerint már mintegy 99 milliós lakosú Vietnám vallási megoszlása a 2014-es adatok szerint: népi vallású vagy nem vallásos 73%, buddhista 12%, katolikus 7%, a kaodaizmus híve 5%, protestáns 1,5%, egyéb 1,5%.

Forrás és fotó: Fides.org
Fordította: Kovács Zoltán

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara (PPKE BTK) idén négy tárgyból hirdette meg országos középiskolai tanulmányi versenyt, a Pázmány Bölcs-Észt. A január 28-án megrendezett döntőben az irodalom, a történelem, a régészet és a nemzetközi tanulmányok iránt érdeklődő diákok mérhették össze tudásukat.

A versenyre jelentkező 11. és 12. évfolyamos tanulók közül – az október és december között lezajlott, két írásbeli forduló után – az egyetemi oktatókból álló, szakmai zsűrik tantárgyanként a legjobb tíz versenyzőt juttatták a döntőbe.

A végső, személyes jelenléttel zajló megmérettetésen Nemesi Attila László oktatási dékánhelyettes köszöntötte a résztvevőket. A diákok változatos feladatokat megoldva adhattak számot a felkészültségükről a versenyen. Teljesítményük értékelése során a zsűri megállapította, hogy a versenyzők kifejező-készsége, kritikai gondolkodása, kreativitása kitűnő, és ismereteik jóval meghaladják kortársaikét.

Nagy meglepetésre a nemzetközi tanulmányok témakörben határon túli győzelem született Brezo Ferencnek köszönhetően, aki Kassáról, a Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskolából érkezett.

A magyar irodalom tárgykör nyertese Szabó Tamás, a budapesti VI. kerületi Kölcsey Ferenc Gimnázium tanulója.

A történelem tárgykör első helyezettje Diószegi Hunor, a dabasi Táncsics Mihály Gimnázium tanulója.

A régészet tárgykörben Varga Bence, a szolnoki Széchenyi István Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium tanulója bizonyult a legjobbnak.

A PPKE BTK 2014 óta rendezi meg a középiskolások tudásversenyét. A gimnáziumok körében ismert és számontartott megmérettetéssé vált vetélkedőre egyre több középfokú oktatási intézményből érkeznek versenyzők. A küldő gimnáziumok között nagyrészt budapesti és Pest megyei intézmények vannak, de Szolnokról, Kecskemétről, Tatabányáról, Pannonhalmáról is rendszeresen fogadnak diákokat. A verseny a Nemzeti Tehetség Program keretében, az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával valósult meg. A verseny győztesei magas pénzjutalomban részesültek, a különdíjasok, az első helyezettet felkészítő tanár és az 5–10. helyezett versenyző értékes könyvtulajnyt vehettek át a pályázatnak köszönhetően.

Forrás és fotó: PPKE BTK

Pázmány Bölcs-Ész országos középiskolai tudásverseny

Meglepetésgyőzelem

Férfinak és nőnek teremttette őket

Pécsi Rita neveléskutató előadása a Martineumban

Gyermekeink védelme – szülői és tanári felelősség keresztény szemmel címmel tartott előadást január 27-én Pécsi Rita neveléskutató a szombathelyi Martineum Felnőttképző Akadémián. Az előadás fókuszában a nemi identitás kérdésköre állt, különös tekintettel a konkrét feladatokra és lehetőségekre, amelyekkel e témát szülőként és pedagógusként megközelíthetjük.

Pécsi Rita szerint a legnagyobb kérdés az, hogy ma, amikor annyiféle divatnak hódolhatunk, kitaláljuk vagy megtaláljuk-e önmagunkat. A neveléskutató szerint az identitás kialakulásának vannak a természetben gyökerező törvényszerűségei, amelyekkel következmények nélkül nem mehetünk szembe, s amelyeket szülőként és nevelőként is fontos ismerünk, pontosan azért, hogy a szembefordulást és az abból fakadó negatív következményeket elkerülhessük.

Az előadó bevezetesként felvázolta a genderideológia alapjait, emlékeztetve arra is, hogy már a kilencvenes évek közepe óta akut kérdés a hagyományos nemi szerepek háttérbe szorítása, mára pedig – ha tudomásul vesszük, ha nem – hozzánk is megérkezett a probléma; az EU számos tagországa lépett már olyan útra, amellyel bizony foglalkozni kell, látva, hogy hová vezethetnek ezek a természeti törvényektől eltérő utak.

A szülők és nevelők feladata egyfelől az úgynevezett magidentitás, vagyis az éntudat megerősítése, hogy mindenki ki tudja mondani önmagának is: „értékes, egyedi, teremtetett lény vagyok”. A másik pillér a nemi identitás, amely révén meghatározom, hogy fiú vagyok-e, vagy lány. A személyi identitásunk e kettő biztos alapjára épül, adottságaink, tehetségünk függvényében. Pécsi Rita hangsúlyozta, nem szabad összekeverni

a nemi identitást a biológiai nemmel, mert abból számos félreértés származik a későbbiekben.

A magidentitás kialakulásánál a legfontosabb az, hogy legyen egyfajta ősbizalom: tapasztalat arról, hogy feltétel nélkül szeretnek, és hogy jó hatalmak vesznek körül, amelyek mindenkor erősebbek a lehetséges rossznál. Amennyiben ezt a fejlődés kezdetén megtapasztaljuk, abból a későbbiek során a személyiség formálódásakor megszülethet a biztonságérzet, a csalódások feldolgozásának képessége, a megbocsátásra való készség, a tanulásvágy, az alkalmazkodóképesség és a kockázatvállalás. S ha ezek megvannak, akkor mi is képesek leszünk másra ráhangolódni, kimutatni érzelmeinket.

Pécsi Rita hangsúlyozta, az önértékelés tükrözésekből épül fel: azok a személyek, akik körülvesznek bennünket, mind tükröket tartanak nekünk. Ha ők meglátják bennünk a jobb önmagunkat, értékeinket, lehetőségeinket, ezt is tükrözik vissza, ez pedig az önbizalom és az önértéke-

lés titka is egyben. Ma számos sérüléssel találkozunk, amelyek arra vezethetők vissza, hogy az egyént nem tükrözték vissza szeretettel a fejlődése kritikus pontjain. Nincs szüksége a gyerekeknek extra dolgokra, nyaralásra, drága holmokra, csak ezekre a jó tükrökre. De ezek alapszükségletek. Ha hiányoznak, ha kimaradnak, akkor marad a változás a „személyiségpiacon”, hogy kik is vagyunk, milyenek vagyunk, mert úgy tűnik majd – saját személyiség hiányában –, hogy választhatunk. Ezzel párhuzamosan az ilyen nem önazonos személyiség ráadásul fokozottan ki van téve a különböző függőségeket okozó szereknek is, amelyek ugyancsak a valós kép eltorzításában működnek közre.

Pécsi Rita kiemelte az apa figurájának, személyének fontosságát is, ugyanis ő az első olyan „kívülálló” személy, akin keresztül az első kötődési sémát kialakítjuk. Komoly zavart okozhat természetesen az anya hiánya is, vagy az úgynevezett „anyasebek”, amelyek ugyancsak

egész életre kihatnak, kötődési zavar, szegényérzet, önértékelési zavar járhat ezek nyomában is.

Az előadó tárgyalta a férfiak és nők helyzetfelismerése és helyzetkezelése közötti különbségeket, és hogy a gyermekek a különböző fejlődési szakaszaikban melyikre hogyan csatlakoznak rá. A nemi identitásban való elbizonytalanodást ahhoz hasonlította, mint amikor egy tanuló nehezebben megy például az olvasás. Mint mondta, ilyenkor nem az a megoldás, hogy ami bizonytalan, azt elengedjük, épp ellenkezőleg: megerősítjük a gyakorlás révén. Serdülőkorban minden változásban van, a kamaszok természetes módon tapasztalnak zavart a nemi identitásukban is, s nem utolsósorban ez a kíváncsiság, a lázadás időszak is. Éppen ezért a szülőkből megtapasztalni a nemiséget – a nőességet az édesanyjában, a férfiasságot az édesapában – alapvetően lesz meghatározó. A neveléskutató kiemelte, az apáknak sem kell félniük az érintéstől, sőt, az apai érintés a

kulcs egy fiú esetében ahhoz, hogy megtanulja: a férfiasság elérhető, fizikai értelemben és belsőleg egyaránt. „Öleljétek meg fiaitokat! Ha ti nem ölelitek meg őket, akkor talán később egyszer majd egy másik férfi fogja ezt megtenni” – idézte Joseph Nicolosi amerikai klinikai pszichológus szavait Pécsi Rita, aki ide kapcsolta az egynemű barátságok kérdését is, amelyeket szintén támogatni kell szülőként is, nevelőként is. Azt fogja ugyanis erotizálni, szexualizálni a kamasz, ami számára idegen, ismeretlen. Az egynemű kapcsolatokat a biztos nemi identitás kialakulásának védőbástyái.

Egy konstruktív, támogató, szívélyes apakapcsolat kizárja a homoszexuális fejlődés lehetőségét – állapította meg Pécsi Rita. Mint mondta, az apa neutralizál: a fenti minőségű kapcsolat megvédi a fiút, ha az anya túl szorosan magához kötné őt.

A női identitás kialakulása kapcsán Elaine V. Siegel pszichoanalitikus esetét elevenítette fel Pécsi Rita, aki éppen női páciensei kezelése során tárta fel, hogy a női homoszexualitás esetében is a legtöbb esetben az anyával való nem megfelelő kapcsolat, a korai kötődés sérülése áll a háttérben.

Amit a szülő és a nevelő tehet, az a dolgok néven nevezése, az életkornak megfelelő tájékoztatás és szexuális nevelés, az ártalmas „érzékenyítés” elkerülése. Fontos az azonos nemű szülőhöz való kötődés erősítése és az azonos neműekkel kötött barátságok egész gyerekkorban való következetes támogatása – hangsúlyozta a neveléskutató.

Másra képes a férfi és a nő, másra küldetett a férfi és a nő. Másra neveljük a fiúkat és másra a lányokat, azért, hogy teremtettségüket Isten az élet parancsa szerint meg tudják élni, vállalva az azokkal járó korlátokat is – zárta előadását Pécsi Rita.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Azzal is nevelünk, akik vagyunk, s amit teszünk

Találkozás Ivanics M. Andrea SSND tartományfőnökkel

(Folytatás az 1. oldalról)

– A lelkip vezetőm egy ferences volt, Szendrei Miklós atya, akinek máig hálás vagyok. Hallatlan készséggel és nagy bölcsességgel segített abban, hogy rátaláljak a Boldogasszony iskolanővérekhez vezető útra. 1989 augusztusában léptem be az akkori nevén Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek Kongregációjába (SSND). A rend neve 2011-ben változott, attól fogva Boldogasszony Iskolanővérek (SSND). 1989-ben legálisan még csak egyetlen női szerzetesrend működött Magyarországon. Én akkor már végzett pedagógus voltam, az iskolanővérek közössége pedig tanítórend, így nem is volt kérdés, hogy ide jelentkezem. Bár a szocializmus összeomlása után számos, neveléssel foglalkozó női szerzetesrend kezdhetette meg legálisan is a szolgálatát, soha nem bántam meg, hogy az iskolanővéreknél horgonyoztam le.

– **A kongregáció alapítója Karolina Gerhardinger (1797–1879), szerzetesi nevén Jézusról nevezett Mária Terézia volt. Mit kell tudnunk róla, milyen indíttatásból alapította a rendet?**

– A bizonyosságban, hogy itt a helyem, nem csupán a nevelés-oktatás iránti lelkesedésem segített, hanem a rendem alapítója, Boldog Jézusról nevezett Mária Terézia Gerhardinger példája is: Istenbe vetett hite, bizalma és óriási bátorsága, amellyel kolostorok és hozzájuk kapcsolódó iskolák sokaságát hozta létre az élete során. 1833-ban, a rendalapítás első évében az egyetlen intézményünkben még csak három nővér oktatott háromszázötven gyermeket. Néhány évtizeddel később, 1874-ben viszont már 1749 iskolanővér nevelt 71 120 diákot két földrész 179 intézményében. „Iskolákban és más olyan területeken dolgozunk, ahol nevelői szolgáltatunkra különösen szükség van. Senkit sem zárunk ki gondoskodásunkból” – írta az alapítónk.

– **A nevelés-oktatás kezdetektől fogva kiemelt feladata a rendnek.**

– Alapítónk olyan nevelő volt, aki hitt abban, hogy minden ember képes változni, és minden gyermeknek joga van hozzájutni a tudáshoz, a műveltséghez, bármely társadalmi réteghez tartozzék is. Meggyőződése volt, hogy „az iskolába járás elmulasztása fokozza a szegénységet”. Ezzel a hitével ajtót nyitott a jövőre a társadalom peremén élő gyermekek előtt ugyanúgy, mint a középosztályhoz tartozó diákjai előtt. Boldog M. Terézia vallotta, rendje Istennek olyan műve, amely „a maga nemében egyedülálló”. És ez igaz is, hiszen a 19. századi gyakorlattal ellentétben ő egy olyan női rendet hozott létre, amelynek tagjait központilag irányított és szervezett, színvonalas képzésben részesítette. Előírta számukra a helyi körülményekhez, a kulturális szokásokhoz való rugalmas alkalmazkodást. Bár klauzúras rend vagyunk, ha a nevelői munka megkívánta, a nővérei elhagyhatták a klauzúrárt, például kirándulhattak a gyerekekkel, részt vehettek továbbképzéseken. Nem meglepő hát, hogy azzal vádolták meg, rendjének tagjai túlságosan képzettek. Erre az volt a válasza: egy iskolanővérnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy egy falusi iskolában, a

földművesek gyermekei között ugyanúgy megállja a helyét, mint egy nagyvárosi, emelt szintű oktatást nyújtó intézményben, ahová magasabb társadalmi csoportba tartozó tanulók járnak. Ahogyan egyik levelében írta: „Rendünk életképességének csírája éppen abban rejlik, hogy mi, iskolanővérek, mindenhol, minden helyre és réteghez alkalmasak vagyunk, ahová minket az isteni Gondviselés küld.”

Halála előtt alapítónk arra kérte a rendtársait, hogy minden tőle származó dokumentumot, őt ábrázoló képet semmisítsenek meg. Engedelmes apácái sajnos ezt meg is tették. Az általa írt több mint ötezer levél azonban fennmaradt a különböző települések, egyházmegyék, hatóságok, közösségek irattáraiban. Ebből a kiterjedt levelezésből tudjuk, hogy teljes szívből hitte, a gyermekek nevelésével, a keresztény értékek átadásával alakítható a társadalom, az oktatás által jobbá, emberibbé tehető a világ.

– **Mi lehet a küldetése egy szerzetesközösségnek, egy katolikus iskolának a mai világban, amely kétségbe vonja a keresztény értékrendet, tagadja a hagyományos értékeket, és közömbös a kereszténység iránt vagy éppen ellenséges vele szemben?**

– Az egyik generálisunk egykor azt mondta, az a jó iskolanővér, akinek az egyik kezében a *Biblia*, a másikban egy napilap van. A kép természetesen szimbolikusan értendő. Hogy miért kell egy iskolanővérnek *Szentírást* tartania kezében, azt nem kell magyaráznom. De mit fejez ki a napilap? Sokan úgy vélik, az a fiatal lány, aki kicsit életterlen, vagy szeretné elfordítani a fejét a realitástól, kolostorba menekül. Nyugodtan megmosolyoghatjuk ezt az elképzelést. Egy tanítórend tagját, aki naponta ovisokkal, általános iskolásokkal, gimnazistákkal, egyetemistákkal találkozik, párbeszédet folytat velük, és őszintén érdeklődik a kétségeik iránt, bizony megérintik az emberi, családi nehézségek, küzdelmek. Ez a szerzetes a feje búbjáig elmerül a 21. századi valóságunkban. És éppen ez az iskolanővérnek küldetése. Ezért alapította a rendünket Boldog M. Terézia. A létünkkel, a jelenlétünkkel, nevelői szolgáltatunkkal kell tanúságot tennünk arról, hogy az élő Isten a mi teremtőnk, és hogy Jézus Krisztus minden embert testvérként szeret. A Szentlélek pedig megadja nekünk az erőt ahhoz, hogy merjünk szembesülni a társadalmi igazságtalanságokkal, a rászorulóknak inségével, küzdjünk a kiszolgáltatottak és kitaszítottak jogaiért, és „hangosítsuk ki” azoknak a hangját, akiket nem akarja meghallani a jóléti társadalom. Mi, iskolanővérek hisszük, hogy minden gyermek, fiatal és felnőtt értéket hordozó ember. Valljuk, hogy a neveltjeinkben rejlik adottságok, képességek tapintatos testvéri szeretettel kibontakoztathatók. Alapítónk az egész életével, nevelői szolgálatával és küzdelmeivel az utána következő nemzedékek jövőjét építette. Mi, 21. századi rendtár-

sai is ugyanezt az utat szeretnénk járni. Az alapítónk kora sem volt mentes a háborús konfliktusoktól, a járványoktól, a különféle eszmék okozta zűrzavartól, az örök emberi értékek megvetésétől, tagadásától. Boldog M. Terézia mégsem veszítette el az Istenbe és embertársaiba vetett hitét és bizalmát. Meggyőződése volt, hogy a minőségi oktatással, a gyermeket érlelő neveléssel Isten örömhíret hirdeti, visszaadja az inséget szenvedők emberi méltóságát, erősítheti a társadalom anyagi javakban bővelkedő rétegeinek felelősségvállalását, azaz tulajdonképpen helyreállíthatja a világ Isten által megálmodott rendjét.

– **Az Önök szerzetesi fogadalma az engedelmességre, a tisztaságra, a szegénységre szolt, s korábban emellett arra is, hogy közreműködnek embertársaik megszentelésében. Mit jelent ez?**

– 1924-ig az iskolanővérek a három szerzetesi fogadalom mellett egy negyediket is tettek. Ez arra vonatkozott, hogy a nevelés szolgálatának szentelik az életüket, minden képességünket, Istentől kapott tehetségünket. A negyedik fogadalom arra szólította fel az iskolanővért, hogy tudatosítsa magában, a nevelés nem csupán ismeretátadást jelent. A rend tagjait arra hívja az Úr, hogy az emberek közötti jelenlétük legyen ösztönzés mások számára. Tevékenységükkel, példájukkal buzdítsák őket arra, hogy kerüljenek kapcsolatba Istennel, értékeljék önmagukat, és adjanak hálát az életért. Ezt jelenti az, hogy közreműködünk embertársaink megszentelésében, legyen szó kisgyermekről, kamaszokról vagy felnőtekről.

– **Magyarországon mióta vannak jelen, és hány helyen, hány közösségben tevékenykednek?**

– 1858-ban, Bajorországból érkeztek az első iskolanővérek Magyarországra. Temesvárott jött létre az első rendházunk és iskolánk, amely 1900-ra Kelet-Magyarország legnagyobb nevelési intézménye lett. Olyannyira elismertté vált az intézményeinkben folyó oktató-nevelő munka, hogy két tartományfőnökünk is megkapta az Osztrák-Magyar Monarchia polgárai számára elnyerhető legmagasabb kitüntetést az uralkodótól, Ferenc Józseftől. Jobbára a történelmi Magyarország délkeleti területein léte-

sültek rendházaink és iskoláink, így aztán a trianoni határok meghúzása után az iskolanővérek magyar tartománya elvesztette kolostorainak és intézményeinek kétharmadát. A szerzetesrendek 1950-es feloszlatása 413 rendtársamat érintette. Napjainkban ötvenhárom nővér tartozik a magyar tartományhoz. Rendházunk van Budapesten, Debrecenben, Makon, Muzslyán (Szerbia), Szegeden és Szovátán (Románia). A kongregációnk novíciátusa Rómában van, ahol jelenleg két novíciánk készül arra, hogy a kánoni év után, első fogadalmuk letétele előtt hazatérjenek az úgynevezett apostoli szolgálat hónapjaira.

– **Nevelési-oktatási elveik között alapvető jelentőségű a szellemi bátorságra és a szív nyitottságra törekvés.**

– A szellemi bátorságra nevelés valóban alapvetés számunkra. Ez azt jelenti, hogy intézményeinkben törekszünk a színvonalas oktatásra, ahogyan arra is, hogy diákjainknak megtanítsuk: soha ne lankadjék az érdeklődésük a világ történései, az újabb tudományos eredmények és művészeti értékek iránt. Azaz mindig őrizzék meg a világban való tájékozódás, eligazodni akarás képességét. Fontosnak tartjuk, hogy a szívükbe vessük: soha semmit ne mondanak vagy tegyenek a meggyőződésük, a lelkiismeretük ellenében, sem restségből, sem félelemből. „Az ismeretekkel túlhalmozott szellem üres marad szívben, lélekben, ha az értelmi képzéssel nem tart lépést az érzelmet nemesítése, az akarat nevelése, mert a szívet is nevelni kell” – olvasható egy iskolanővéri írásban. A mindennapok gyakorlatában ez azt jelenti, hogy nekünk, nevelőknek példát kell mutatnunk szellemi bátorságból, a világ dolgai iránti érdeklődés és az önnevelés terén. Óriási felelősség hordozói vagyunk. A szabályunk ezt így fogalmazza meg. „Mindazzal nevelünk, amik vagyunk és amit teszünk.”

– **Kiemelten fontosnak tartják a bizalomra nevelést is. Mit értenek ezen?**

– Az iskolanővéri nevelésnek célja az is, hogy felismertessük a diákjaink is, az élet nem véletlenek sorozatából áll, hanem Isten gondviselő cselekedeteinek füzére alkotja. A mindennapok gondoljai, küzdelmei,

tragédiái közepette olykor lehetetlennek látszik, hogy megérezzük egy-egy érintett diákunkkal Isten jelenlétét, azt, hogy vele van, vele szenved, megérti őt, és soha nem hagyja magára. Ezekben a helyzetekben mi, a nevelők vagyunk Isten eszközei; együttérzésünkkel, közös reménykedésünkkel igyekszünk erősíteni őt vagy éppen a családtagjait. Istenbe és embertársainkba vetett bizalmunkkal kell táplálnunk és gyógyítanunk a kétségbeesett szíveket, lelkeket. Ehhez Isten kegyelmén kívül szakmai tudásra, nagy alázatra, kitartó és erős akaratra, gyengéd, megértő szívre van szükségünk.

– **Az ifjúság nevelésén kívül hogyan vesznek még részt a társadalom formálásában?**

– Ma harminc országban 2045 iskolanővér szolgálja Isten népét óvodákban, iskolákban, árvaházakban, kollégiumokban, egészségügyi intézményekben, menekülttáborokban, családsegítő központokban, plébániákon, lelkigyakorlatos házban, idősok és fogyatékkal élő otthonában. Shalom-hálózatunk különösen a kiszolgáltatottak, a peremre szorultak segélykiáltására igyekszik felhívni a világ figyelmét különböző akciók, demonstrációk szervezésével. Kongregációnk csatlakozott Ferenc pápa felhívásához, és mint a Laudato si’ kezdetű enciklika tanításai iránt elkötelezett rend szeretnénk, ha óvodásaink és diákjaink felismernék, hogy otthonunk, a Föld sok sebből vérzik, védelemre szorul. A Boldogasszony Iskolanővérek Kongregációja 1993-ban került be az ENSZ-be nem kormányzati képvisellel rendelkező szervezetként. 1997 júliusában kérvényeztük, és a következő év júniusában megkaptuk tanácsadói státuszunkat az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsánál (ECOSOC). Az ENSZ-ben a peremre szorultak és a mellőzöttek, különösen a nők, az ifjúság és a szegények szószólóiként vagyunk jelen.

– **Tartományfőnökként milyen terveket szeretne megvalósítani?**

– A terveimet részben a szabályunk, részben a legutóbbi általános káptalanunk már megfogalmazta. A szabályunk arra szólít fel, hogy tartományfőnökként erősítem a közösségem egységét. Elő kell segítenem, hogy képessé váljunk felismerni, milyen feladatok vállalására vagyunk hivatottak, milyen sürgető nevelési kihívások várnak ránk korunkban. Az iskolanővérek általános káptalanja pedig arra hívott meg bennünket, hogy „a világ szívében a béke, a remény és a szeretet emberei legyünk.”

Természetesen a szívemben hordozom a Boldogasszony Iskolanővérek Magyar Tartománya által fenn tartott intézményekhez kapcsolódó több mint 3400 gyermeket, fiatal és családtagjaikat, ahogyan a nevelői munkánkat segítő közel 550 kollégánk gondoljait is.

Tartományfőnökként egyvalamit szívből sajnálok: vezetői szolgálatom olyan szerteágazó, hogy mellette nem marad időm a tanításra. Ez bizony nagyon hiányzik az életemből.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltári-szentség előtt. 22 óraker szentmise. Cím: 1125 Budapest, Gálgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest, IX. kerület, Üllői út 75–77.) szent-ségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 óraker kezdődő imaórán, majd az azt követő szent-misén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával pápi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítaszcsopor-tjának szándékára, a harmadikon az imaladába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest, V. kerület, Szent István tér 1.) égi kérésre, hu-szonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel öt óráig engesz-telő imavirasztást tartunk Magyaror-szág, a magyarság lelki megújulásáért. 21 óraker mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel vá-runk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferencia-beszédek a magyar családokhoz a vá-rosmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest, XII. kerület, Csaba utca 5.). A 18 óraker kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az el-hangzott homíliáról. Mindenkit szere-tettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 óraker, a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébá-nia-templomban (Budapest, V. kerület, Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a részt-vevőket.

Görögkatolikus Szent Liturgia liba-noni Szent Charbel remete tiszteletére Budapesten, a Gazdagréti Szent An-gyalok-templomban (Budapest XI. ke-rület, Gazdagréti út 14.) a következő időpontokban: február 22., kedd, már-cius 22., kedd, április 22., péntek. A maronita remete közbenjárását kérve, ereklýés áldással a szertartást bemu-tatja Kocsis Tamás dél-budai görögka-tolikus szervezőelkész. A szertartások 18 óraker kezdődnek, előtte fél órával lehetőség van közös áhítaton részt venni a templomban, illetve a sekre-sztyében szándékokat felírtni.

KILENCED

A budapesti Szent Rita-templom-ban (Budapest, VIII. kerület, Kun utca 5.), február 3-ától lelkigyakorlat-soro-zattal készülnek a szent május 22-ei ünnepére. Szent Rita 15 éven át visel-te homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért tisztelői 15 héten ke-resztül, minden csütörtökön (nagycsü-törtök kivételével) imádsággal fordul-nak a lehetetlen ügyek közbenjárójá-hoz. Ebben az évben a reggel 8 óraker

kezdődő szentmiséket Fábry Kornél atya tartja, a nagykilenced mottója: Eucharisztia és a Szentlélek. Mindenkit szeretettel várnak. A szentmisék élő-ben is követhetőek, illetve visszanéz-hetőek a www.szentritatemplom.hu ol-dalon.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (2016 Leányfalu, Móríc Zsig-mond út 141.) 2022. március 12-én 18 órától 15-én 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata „A belső gyógyulá-sért”. IDOPONTVÁLTOZÁS! Március 25-én 16 órától 27-én 13 óráig nagy-bőjti lelkigyakorlat Dr. Osztie Zoltán atyával. Április 14-én 18 órától 17-én 13 óráig húsvéti lelkigyakorlat. Elérhe-tőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével kü-zdőknek, valamint a mindennapi veszte-ségeinken való továbblépéshez szeret-nénk segítséget nyújtani sorstárscsor-por-tjainkban. A Pasaréti Községi Ház I. emeleti terem (Budapest, II. ke-rület, Pasaréti út 102., a ferences templom bal oldalánál) kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia alsó hittantermé-ben (Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpont: 2022. február 16.; március 02., 16., 30.; április 27.; május 11., 25. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin sa nővér vezeti.

„Minden vég egy új kezdét” címmel lelki napok a Szív Lelkiségi Központ-ban, Tahiban (2022 Tah, Villator 7-9. T: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsende-sedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2022. április 22-én, pénteken 14 órától 24-én, vasárnap 14 óráig. Előzetes je-lentkezés szükséges a programvezető-nél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza ma-gával személyes holmiját, törülkőzőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelíthe-tő: Volánbusz, Tah – Hídfő mh., Bartók B. úton felfelé.

BESZÉLGETÉSSOROZAT

„Férfitalálkozók” címmel férfiaknak szóló előadás- és beszélgetéssoroza-tot indítottak a Pécsi Egyházmegye hét városában (Pécs, Mohács, Szekszárd, Paks, Tamási, Dombóvár, Szigetvár) 2021. október 8., péntektől 2022. má-jus 20., péntekig. A következő időpon-tok: 2022. február 18., 25. A találkozók kezdési időpontja 18 óra. Mindenkit szeretettel várnak, és kéri, hogy a szervezés megkönnyítése érdekében előzetesen feltétlenül regisztráljanak az alkalmakra. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/aktualis>

KÉPZÉS

A sümegi Ferences Akadémia ha-todik kurzusát 2022. február 18–20. között tartják. Tömördi Viktor történész, ferences atya előadásában „A ferences jelenlét az egyházban” című, korábban megkezdett témáját folytatja, kezdés pénteken 16 óraker. Ugyancsak folyta-tódik a „Világnézetünk keresztény alapjai” című elmélkedéssorozat is, így

az Akadémiának tudományos jellege mellett lelkigyakorlatos szerepe is van. A résztvevők bekapcsolódnak a rend-ház és templom liturgikus életébe, a szentmisékbe és a közös zsolozsma végzésébe. Az akadémiát a Sümegi Ferences Rendház (8330 Sümeg, Szent István tér 7.) üzemelteti a kegy-templommal szomszédos kolostor épü-letében. A kurzus résztvevői elismerő oklevelet kapnak. Igény szerint szállás-ról gondoskodunk. Jelentkezni a 06/20-823-2430 mobilszámon, illetve az effa-taofm@gmail.com címen lehetséges.

MEGHÍVÓ

Szerelmesek miséje Ercsiben, a Nagyboldogasszony Plébánián (2451 Ercsi, Templom tér) február 12-én, szombaton 15 óraker püspöki szentmi-se, 16 órától zenés szentségimádás fél órában, majd 17 órától az Eötvös Jó-zsef Művelődési Házban (Ercsi, Szent István út 12.) tanúságtételek, beszél-getések. „A szeretet türelmes” (1Kor 13.) mottóval meghirdetett Szerelme-sek miséje esemény nem korhatáros, jegyeseket, fiatal házasokat, egyedül-állók, de családi hivatásra készülő fiata-lokat, valamint az együtt járó fiatalok szüleit is várják. A szentségimádás ke-retében közösen imádkoznak a jövőn-dőbeli házastársakért is.

Tapasztalatok és jó gyakorlatok a házasság megerősítésére – Kerek-asztal-beszélgetés Budapesten, 2022. február 19-én, szombaton 16 órától a D50 Kulturális Központban (1071 Buda-pest, Damjanich u. 50.). Egy házasság küzdelmei – a hit erejével. Beszélgetés dr. Csókay András – Altay Daniella há-zaspárral és Marton Zsolt váci püspök-ke, az MKPK Családügyi Bizottságá-nak elnökével. A részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött. A hely-színi részvétel az aktuális járványügyi szabályok betartásával lehetséges. To-vábbi információ és regisztráció: bizdra-magad.hu/cikkek_hirek

NYÍLT NAP

A Sapientia Főiskolán (Budapest, V. kerület, Piarista köz 1.) nyílt napot tar-tanak 2022. február 10-én, csütörtökön 10-13 óra között. Szeretettel várnak mindenkit, aki szeretne bepillantást nyerni a főiskola mindennapi életébe: szívesen részt venne egy tanórán, ta-lálkozna a hallgatókkal és bejárna a könyvtár tereit. A főiskola rendezvényei védettségi igazolvánnyal látogathatók. A maszk viselése a Főiskola egész te-rületén kötelező. Bővebb információ: <https://sapientia.hu/>

LELKI ADOPTÁLÁS

A József Szövetség a Magyar Pá-los Rend támogatásával 2022. febru-ár 19-én fél 11-re a Gellérthegyi Szikla-templomba hívja azokat a segítőit, akik egyházközségükben képviselni és szervezni szeretnék a lelki adoptálás imamozgalmát. A karácsonyig, vagyis Jézus születéséig tartó negyven hét során a naponta elmondott egyizlet ró-zsafűzér-imádság védelmet nyújt és megmenti egy abortusz által fenyege-tett – a kizárólag Isten által ismert – kisgyermek életét. A részvétel regisz-trációhoz kötött, ami a jsz.hu oldalon te-hető meg. További információ: Olaj Dá-vid T.: 06/30-221-4111

ADÁSVÉTEL

ERDÉLYI új kopjafák, gyalogos székelykapuk Debrecenben eladók. T: 06/3-/938-4376

ELTARTÁS

ELTARTÁST vagy életjáradékot fizetnek zongoraművész fiam lakhatásának megoldására, családtagként szerethe-tő egyénnel, Budapest frekvált helyén. T: 06/20-313-1554

ELTARTÁSI, életjáradéki szerződést kötnék budapesti vagy egri ingatlanért, akár plébánosi ajánlással. T: 06/30-561-7821

KATOLIKUS házaspár gondozásos eltartást vállalna Sze-geden. T.: 06/20-363-5813 Rita, 06/30-729 7248 Gábor

RÉGISÉG

A VISNYEI GALÉRIA régiséget vásárol.1071 Budapest, Dózsa György út 44. T.: 06/1-321-7000

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.
Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <http://szgp.hu>

TÁRSASJÁTÉK AZ EGÉSZ CSALÁDNAK!

Indulj el egy föld körüli utazásra, alapíts saját misszióközpontokat, bújj különböző karakterek bőrébe! Küzdj a kalózkod és a kísértések ellen!

👤 2–4 🧑 14–101 ⌚ 30–40

Kedvezményes megrendelés:
mult-kor.hu/tarsasjatek

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2022. FEBRUÁR 7.

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap
Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2022. FEBRUÁR 7.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabian Attila, Gáts Judit, Horogszegi-Lehardt Enka, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pállos Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Bukovszki Antal
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Ő csak a tiéd, és te csak az övé vagy

Beszélgetés Horváth Zoltánnal a betegek világnapjáról

(Folytatás az 1. oldalról)

– A rendkívüli helyzetek és körülmények rendkívüli megoldásokat követeltek. Dolgozom a kórházlelkészi szolgálatban is, így folyamatosan kapcsolatban álltam a betegekkel, tele volt a naptáram az időpontokkal, hogy ki mikor telefonál. Bevezettük ugyanis a telefonos lelkeségyszolgálatot is. Megadtuk a telefonszámunkat, és a nap huszonnégy órájában bármikor hívhatók voltunk Csepregi Róbert, majd pedig Harangi Tibor káplán atyákkal. Amikor lehetett, bejártam a kórházba, a Covid-osztályra is, bár nem túl sűrűn, hiszen erre a szolgálatra elsősorban olyan atyákat osztott be a kórházlelkészség, akik már átesetek a betegségen, én pedig még nem kaptam el a vírust. Volt, hogy csak üvegen keresztül érintkezhettünk a betegekkel, láttuk egymást, de csak telefonon beszélhettünk. Gyóntatni így nem tudtam, ezért arra kértem a beteget, mondja el a Jóistennek a bűneit, és én az üvegen keresztül megadtam a feloldozást. Amikor koronavírus miatt elhunyt beteget temettem, a család azt kérdezte: Győzött a vírus? Hol van ilyenkor Isten? Miért engedi ezt? Aztán kiderült, a hozzátartozók nem tudtak kibékülni az elhunyt szülővel. Húzták-halasztották a bocsánatkérést, később pedig már nem volt rá módjuk. Nem Istennel volt gondjuk, hanem saját magukkal és az egész helyzettel. Végül eljutottunk odáig, hogy megértették, a Jóistenhez fordulva bocsánatot kérhetnek az elhunyt szülőtől.

– Milyen beszélgetéseket élt meg a telefonos lelkeségyszolgálat során?

– A legmegdöbbentőbbek a nemhívók hívásai voltak. Olyan emberek kértek segítséget, akik soha nem jártak templomba, esetleg pappal sem beszéltek még korábban. Amikor valaki válságos helyzetbe kerül, és nem tudja, életben marad-e, elkezd átgondolni az életét, foglalkoztatja, hogyan ad számot róla, ha néhány nap múlva a Jóisten elé kell állnia. A telefonálók közül sokan mondták, hogy úgy érzik, kicsúszott a kezükből az életük, és rádöbbenek, hogy nem ők irányítanak. Mély beszélgetések alakultak ki. Nem tudom, hogyan folytatódott az életük, hiszen Szombathelytől Kisvárdáig az ország legkülönbözőbb településeiről, a határon túlról és még Amerikából is jöttek hívások. De annyi biztos, hogy elkezdődött az élethelyzetük feldolgozása, és mindez Istennel. Mindig kértem a telefonálók, hogy imádkozzunk együtt. Szabadkoztak, hogy egyetlen imát sem ismernek. Arra bátorítottam őket, hogy egyszerűen mondják el Istennek, ami bennük van. Együtt sírtunk, és együtt nevtünk. Nekem is nagyon sokat jelentettek ezek a beszélgetések, sokszor éltem át olyan lelki tapasztalatot, amit csak a Jóisten adhat. A járvány azt tanította

nekem az életről, hogy az emberek igenis vágnak Istennel, a természetfeletti való kapcsolatra, csak nem tudják, hol keressék. Sok ember hordoz sebeket, olykor éppen az Egyháztól kapott sérüléseket. Mi, papok is követünk el hibát egy-egy rosszul kifejezett mondattal, oda nem figyeléssel, körültekintés nélküli véleményalkotással, s ez akár egy életre eltávolíthat valakit az Egyháztól. Ha a telefonbeszélgetések során ilyen esettel találkoztam, a feladatomnak éreztem, hogy begyógyítsam ezeket a sebeket, segítsek visszatalálni az Egyházhoz. A járványnak ez pozitív hozadéka, Isten ajándéka.

– Mi a legfontosabb egy háttérhelyzetben folytatott beszélgetésben?

– Először is a meghallgatás. Ma általános, hogy az embereknek nincs türelmük, idejük meghallgatni a másikat, sokszor még a házastársak sem tudják megosztani egymással a bennük zajló lelki történéseket. Ha a pap meghallgató tud lenni, akkor felszakad a másikkban a mondanivaló, s kiderül, az illető még sosem gondolta így át az életét, beszélni pedig főleg nem beszélt róla. Papként mindig azt keresem, hol válik érzékelhetővé a másik ember életében Isten gondviselő szeretete, milyen helyzetben biztosította őt Isten arról, hogy ott van mellette. E gondolat mentén szoktunk elindulni. A telefonos lelki beszélgetésekben is sokszor sikerült megtalálnunk a megnyugtató, de persze nyilvánvaló, hogy sokszor nem. Gyakran nevtünk is a beszélgetés végén. Az emberek nem szokták meg, hogy Istentől beszélgessenek, pedig ennek olyan magától értetődőnek kellene lennie, mint annak, hogy valaki eszik vagy

ruhát vesz. A legtermészetesebb dolog, hogy Isten jelen van az életünkben. Engem azért hívott papnak, hogy a jelenlétéről tanúságot tegyek. A családoknak gyakran javaslom, hogy vasárnap, az ebédnél hozzák szoba, amit a szentmisén hallottak, így a gyerekek megtanulják, hogy Istentől lehet és kell is beszélni. Érdemes figyelni arra, hogy mit éltem meg, hol és miben fedeztem fel Isten szeretetét.

– Mivel lehet mozgósítani az emberek erőforrásait a nehézségekkel való megküzdéshez?

– Gyakran elkövetjük azt a hibát, hogy hiú reményeket táplálunk a betegben, nem merünk szembenézni a ténnyekkel, elhallgatjuk előle a valóságot. Egy időre ez erőt adhat, de amikor az illető rádöbben, hogy nem mondtunk igazat, csalódás éri. A hazugsággal ráadásul megfosztjuk attól, hogy felkészülhessen. A beteget abban kell segíteni, hogy felismerje, Isten most is ott áll mellette, látja a szenvedését, s éppen ezért most sokkal nagyobb erővel és szeretettel van itt vele, mint eddig bármikor az életében. Nagyon kiszolgáltatott és magára hagyott helyzetben lévő emberekkel megéreztetni Isten jelenlétét – ez ajándék a mi életünkben. Ha egyszer megírom az életem történetét, az lesz a címe: Isten tenyerén. Mert Isten olyan helyzetekbe visz el, amelyekben újra és újra megtapasztalhatom, hogy ő van, és mindent megtesz az emberért. Mindenkiért. Azért, aki szereti, és aki nem, aki hisz benne, és aki nem. Ha megengedi, hogy fájdalom, nehézség legyen az életünkben, azt is a javunkra akarja fordítani. Mérhetetlen boldogság továbbadni mindezt az embereknek.

– Általában félünk beszélni a halálról. Ön ezt a legnagyobb természetességgel teszi.

– A haldoklóktól megtanultam: amikor nyilvánvalóvá válik, hogy nem sok van hátra, akkor az ember már nem fél, sőt, vonzza valami odaát-ra, kicsit talán ott is van már. Személyes élményem is van a halállal kapcsolatban. Tizenöt éves voltam, amikor az iskolában egyszer rosszul lettem. Nehezen kaptam levegőt. Lementem az iskolaorvoshoz, aki antibiotikumot írt fel, és tüdőrontgenre küldött. Haza akartam menni, lefeküdni, de a szüleim ragaszkodtak hozzá, hogy elmenjünk a vizsgálatra. Kiderült, kilyukadt a tüdőm, kiszorult belőle a levegő, ami nyomta a mellhártyámat, és minden levegővétellel közelebb kerültem a fulladáshoz. Már járni sem volt erőm, tolokocsiban vittek a beavatkozásra. Utána egy hétig mozdulatlanul kellett fekélnöm, tizenöt évesen nehéz volt ez a kiszolgáltatottság. Ráadásul az orvos, aki törve beszélt a magyart, azt mondta: „Jó, hogy ma jöttél, mert holnap már tepszi.” Egyetlen napon múlt az életem. A kórház után három hónap rehabilitáció következett, amikor meg kellett tanulnom lelassulni.

– A tizenöt éves kor a személyes megtérés ideje.

– Nekem is fordulópont volt az életemben. A halál közelségét tapasztaltam meg, és azt, hogy a legfontosabb megtörtént. Vasárnap ugyanis bejött hozzám az atya a kórházba, és megáldoztatott. Jézus jött el hozzám, nem nekem kellett hozzá mennem. Az atyával ekkortól szorosabb lett a kapcsolatunk. Már nemcsak ministrálni jártam, hanem sokat beszélgettünk is.

Egyszer azt mondta: „Tanuld meg, akár pap leszel, akár nem, a férfi életében a legfontosabb az önfegyelem.” Ezt hallva megdöbbentem, hiszen papságról azelőtt szó sem volt. Egy napot vártam, és másnap felhívtam telefonon az atyát. Éjszaka rosszul lett, bekerült a kórházba. Most én mentem be hozzá, de már nem volt magánál, és nem is tért vissza az életbe. A temetésen gondoltam először arra, hogy Istennek terve velem, s talán nekem kell a helyébe lépnem.

– A lourdes-i kilenced a gyógyulás reményéről is szól.

– A kilenc nap elmélkedései végigkövetik Szent Bernadett és a Szűzanya találkozásait, s eközben egyre mélyebbre viszik az embert, gondolatokat adnak, a rózsafüzér imádkozása pedig a szívünkbe írja ezeket. A gyertyák lángjával kísért körmenet, a fohászok mélyen megérintik a lelket. Az elmélkedésekben minden alkalommal előkerülnek csodák is; sok ilyen megélttem. Egyszer az egyházközségből az egyik édesanya megbetegedett. Mellrákja volt, áttéttekkel, már nem műtötték meg. Ragaszkodott hozzá, hogy eljön velünk Lourdesba. Le akartam beszélni erről, féltem, mi lesz, ha rosszul lesz, hiszen én negyven másik emberért is felelős voltam. A fia is figyelmeztette, hogy veszélyes lehet az utazás, de nem hagyta meggyőzni magát. A Szűzanya meggyógyít – válaszolta minden ellenvetésre. És így is történt. Miután hazajöttünk, a kontrollvizsgálatkor nyoma sem volt a ráknak. A hited meggyógyított – mondtam neki, és bevallottam, én sem hittem, hogy meg fog gyógyulni. Ha a tolokocsiból nem is áll fel a mozgásképtelen ember, Lourdes-ból

mindenképpen gyógyultabban tér haza, lelkiileg legalábbis biztosan. Ilyet is megélhettem.

– Megnyerő az a közvetlenség, ami a hívekkel való kapcsolatát jellemzi.

– A Jóistennel tegeződünk. Papként nem lehetek távolságtartó, merev. Magától értetődő, hogy közvetlennek kell lennem, hiszen Isten is kifejezi az irántunk való szeretetét. Igyekszem megtalálni a hangot az idősekkel is. Az, hogy nyíltan beszéljek velük a halálról, segít nekik a készületben, hiszen a természet rendje szerint előbb-utóbb mindannyiunknak oda kell állnunk Isten elé. Ne keltsünk hiú reményt, de erősítsük a gyógyulásba vetett hitet. Mérlegelni kell, mikor mi az, amivel jót teszünk a betegnek. A *Szentírásban* nagyon szeretem azt a részt, amikor Jézus arról beszél, hogy kérjete és kaptok. Ahogyan egy apa sem ad a gyermekének követ, amikor az kenyeret kér, és kígyót, amikor halat szeretne, Isten is a legjobbat akarja adni az embernek. Azt akarja, hogy éljen, de hogy miként, azt ő fogja eldönteni. Azt kell elhinnem, hogy Isten jót akar nekem. A betegség, a fájdalom, a fizikai

„
Mi, papok is követünk el hibát egy-egy rosszul kifejezett mondattal, oda nem figyeléssel, körültekintés nélküli véleményalkotással, s ez akár egy életre eltávolíthat valakit az Egyháztól. Ha a telefonbeszélgetések során ilyen esettel találkoztam, a feladatomnak éreztem, hogy begyógyítsam ezeket a sebeket

megpróbáltatás azonban el tudja torzítani a lelket. Ha valaki belül megkeseredett, akkor nagyon nehéz visszahozni. Sokszor el kell mondani neki, mennyire fontos a nyitott szív. Jézus kopogtat, keresi a kulcsot, de nem töri be az ajtót, nekem kell kinyitnom, hogy bejöhessen. Mi azt mondhatjuk el a betegnek: Jézus Krisztus azért jött el, hogy egygé váljon veled. Itt van melletted, és jobban szeret, mint bárkit, mert te most szenvedsz. Milliók fordulnak hozzá segítségért, de itt és most a szentségben ő csak a tiéd, és te csak az övé vagy. Ez a legtöbb, amit a beteg emberért tehetünk.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

HÍREK KÉPEKBEN

• Február 21-ig várják keresztény pedagógusok és közösségvezetők jelentkezését arra a zárandoktáborvezető-képzésre, amelyet a Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciájának Irodája és a Viator Természetjáró és Kulturális Egyesület szervez március 4. és 6. között azok számára, akik szívesen vezetnék diákcsoportjukat a jövő évi zárandoktáborokban. Jelentkezés: zarandoktabor.hu

• Február 19-én, szombaton nyílt napot tart a győri Brenner János Papnevelő Intézet azon fiúknak, férfiaknak, akik a papság iránt érdeklődnek. A délelőtti során bemutatják a képzést, a hétköznapi és az ünnepek programjait. Lesz lehetőség kiscsoportos beszélgetésekre és közös imádságra. Bővebb információ: bjhf.hu

• A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét-programjának Drégely utcai helyszínén már ötödik éve tanítják a nehéz sorsú gyerekeket a zenével esélyt teremtő Szimfónia-program pedagógusai, azonban nemrég zongora nélkül maradtak. A tanárok azt kérik, aki teheti, ajánlja fel jó állapotú, már nem használt elektromos zongoráját vagy pianínóját a gyerekek javára. A nagylelkű felajánlásokat hálás szívvel várják a szimfonia@maltai.hu e-mail-címre.

Punya, egy falat kenyér

Drámapedagógiai foglalkozásokra várják az iskolásokat a pécsi Dóm Kőtárba

Április 30-ig várják az iskolás csoportok jelentkezését a *Punya – Egy falat kenyér* című könyv által ihletett, az esztergomi Keresztény Múzeumból érkezett, és most a pécsi Dóm Kőtárban látogatható kiállításra, amelyet drámapedagógiai foglalkozás kísért.

Versey Beáta Mária, a Nyolc Boldogság Község szerzetesnővére mély belső hívásra írta meg a történetet, melyet kísérik, kiegészítik Ráczné Kalányos Gyöngyi, a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozatának kitüntetettje, roma származású naiv grafikus- és festőművész élettel teli képei.

– Mi az ott a képen a fiú kezében? – Csak egy szög... – Miért véres? – ... – Nézd csak! – Jaaaa! Értelm!

A festmények között, játékos megtekintése 53. percében érkezik a felismerés. Ennek kapcsán pedig a rácsodálkozás, hogy „Ez a szög AZ a szög!” – És ebben a percben kinyílik a kapu, amin be lehet vinni az ismereteket az utolsó vacsoráról, a keresztre feszítésről, a feltámadásról.

A *Punya, egy falat kenyér* című történet Kincsója, a festmény színes inges fiúja elhozta a megértést: a keresztre feszített test és a szentmisén jelenvaló Oltáriszentség hogyan kapcsolódik egymáshoz.

A felismerés előtt sok minden történik: ismerkedés egymással szabályjátékok segítségével, szerepbélés, majd kiscsoportos improvizáció a hétköznapi napokról, az ókori Római Birodalom vándorló népeinek felsorolása, a vándorcigány-karavánok hagyományos mesterségeinek összegyűjtése. Közben állandó mozgás és kapcsolódás: „Most állj úgy...”, „Most alkoss szobrot...”, „Most szólalj meg...”! Harminc perc múlva mindenki ugyanannak, a római katonák által szétvert karavánnak az életben maradt tagja volt – fájdalommal, sebekkel és reményekkel eltelve. Végezetül pedig megérkezik egy város falaihoz, ahol Cinka megígéri, hogy süt nekik kenyeret, míg letáboroznak...

A kiállításához kapcsolódó foglalkozáson a festmények-történetek-szerepjátászás egységében oda

lehet vinni a résztvevőket a fontos tartalmakhoz. A festmények előtt a gyerekek és tanáraik szerepbélésével megelevenedik egy világ, amelybe Mária és József is belép, később Cinka elkerül a Jordán folyóhoz, János elé...

A Szent Mór Iskolaközpont és a Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola diákjai a kiállítás drámapedagógiai feldolgozása közben

És aki valóban megérkezett, azzal el lehet kezdeni beszélgetni tabukról (az eladott Lola története kapcsán a mai lányorsokról), normákról (például, hogy a megmentőből rablóvá lett Gazsi útja lehetséges út-e). Közben mód van olvasgatni a történetből készült képregényt, vagy megállni a szociofotók előtt, esetleg megpihenni a falra vetített vonuló karavánt szemlélve. Megannyi lehetőség arra, hogy a látogató egy témán keresztül közelebb kerüljön önmagához.

A drámapedagógiai foglalkozásokon – előzetes bejelentkezés alapján – 2022. április 30-ig lehet részt venni (keddi napok kivételével) naponta 10 és 17 óra között a Dóm Kőtárban. A foglalkozás 6 év fölött minden korosztály számára ajánlott, időtartama: 2 óra. Kapcsolat: Hoffmanné Toldi Ildikó, +36 30 363 8749.

A kiállítás Pécssett dramatikus tárlatvezetéssel is megtekinthető.

Szöveg és fotó: Hoffmanné Toldi Ildikó
Forrás: Pécsi Egyházmegye

Vendégségben az Úrnál

Szegeden mutatkozik be a kiállítás

Ezúttal Szegeden mutatkozik be a *Vendégségben az Úrnál* című kiállítás, amely tavaly ősszel jött létre a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából. A tárlat február 1-jén nyílt meg a Szegedi Dóm Látogatóközpontban.

A Magyar Alkotóművészeti Közhatal Nonprofit Kft. (MANK) és a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum által meghirdetett pályázatra mintegy kétszáz pályamű érkezett be, amelyből harmincnégy kiválasztott mű először Budapesten, majd Debrecenben volt látható.

„Az Istennel való találkozás a Földön kezdődik” – idézte az egyik kiállított műtárgyhoz tartozó szöveget a megnyitón Kiss Imre, a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum nyugalmazott igazgatója, a kiállítás ötletgazdája, akiben, mint felidézte, két évvel ezelőtt fogalmazódott meg a projekt gondolata.

A 2021 nyarán *Vendégségben az Úrnál* címmel meghirdetett pályázatra kétszáz hazai és határon túli alkotótól érkeztek képző-, ipar- és fotóművészeti alkotások. Ötágú zsűri választotta ki azokat a munkákat, amelyek reprodukcióit a Múzeum homlokzatán mutatták be.

Az alkotóknak lehetőségük volt rá, hogy a *Vendégségben az Úrnál* tematikát tágabb bibliai kontextusban, illetve a hétköznapi valóságban értelmezzék. Az olaj- és akrilképeken, szobrokon, kispasztikákon, grafikai alkotásokon, elektrográfiai munkákon, valamint fotográfiákon különféle istenélményeknek vagy mindennapi lelki meg tapasztalásoknak lehetünk tanúi. A munkákban

az Úrral való találkozásnak mindig újabb és újabb szakrális vetületeit figyelhetjük meg. Számos izgalmas példát találhatunk az áldozás kézzelfogható jegyeinek ábrázolására, tehát az ostyának, illetve a kenyérnek és bornak, valamint a kehelynek a művészi bemutatására, amelyek Krisztus testének és vérének szimbólumaiként az Eucharisztia esszenciáját jelképezik. A munkákon gyakran feltűnnek az utolsó vacsora történe-

sei, amelyek mindig más szempontokat állítanak fókuszba, bemutatva azokat a pillanatokat is, amikor Jézus már nincs a tanítványai körében – mondta el korábban a kurátor, Fazakas Réka.

A templomok csendjében megtapasztalható lelki, hitbéli élmények gyakran a szakrális fény feltűnésével válnak különlegessé. Az isteni kinyilatkoztatás a művészeti alkotásokon keresztül is szakrális,

meditatív élményekben részesít. A Krisztus kereszthalálára emlékező munkák a szent áldozat jelképévé válnak, amely az isteni küldetés beteljesítésével lesz misztériummá. Az absztrakt ábrázolások befogadásával a szentség egyedi, elvonatott értelmezéseiben oldódhatunk fel. Gyakran a fotográfia kézzelfogható valóságában lehetünk tanúi annak a titoknak, amely az isteni beavatás, illetve találkozás során születik

meg. Az elcsúszott pillanatok bemutatása újszerű felismeréseket, lelki élményeket nyújthat, ami világunk jobb megértéséhez, nyitottságához és embertársaink elfogadásához vezet.

A munkák bizonyítják, hogy a szent vendégség művészi értelmezésének lelki tartalma, értelmezése annyiféle, ahányan sugallatot kapnak az alkotó bemutatásra és amennyien nézőként befogadjuk azokat. Tehát maguk az alkotások is a belső, lelki élményeken átszűrődve materializálódnak, hogy közvetítsenek valamit az eucharisztia élményéből. A szervezők hiszik és remélik, hogy a Babits Mihály megfogalmazta különös, szent nagy titkokról immár Szegeden is bemutatott munkák mindannyiunknak üzennek, valástól, hitbéli meggyőződéstől függetlenül.

A kiállítás keddtől vasárnapig tekinthető meg a Szegedi Dóm Látogatóközpontban (Szeged, Dóm tér 16.) 9 és 17 óra között.

Kiállító művészek: Árvay Zolta, Balás Benedek dila, Balogh Eszter, BOLDI, Czibál Gyula, dr. Tóta Krisztián, Enyedi Zsuzsanna, Felsmann Tamás, Gáti György, Ghyczy György, Hamerli Judit, Jäger István, Juhász Dorina, Kárpáti Zsuzsanna, Kun Gergely, Kustár Gábor, László Dániel, Lipcsey György, Lonovics László, Maczkó Erzsébet, Marsai Ágnes, Miklós Árpád, Nagy Karol, Oberfrank Luca, Pajor András, Papp Elek, Pistur Imre, Réti Ágnes, S. Hegyi Béla, Stark István, Szabó András, Szőnyi István, Tóth Angelika, Zsila Sándor

Forrás és fotó: Szeged-Csanádi Egyházmegye